

Miljøverndepartementet

Miljøvernområdet er inndelt i syv resultatområder, der fylkesmennene har oppgaver innenfor alle resultatområdene. Nasjonale resultatmål, nasjonale arbeidsmål og resultatindikatorer går fram av [St.prp. nr. 1 \(2007-2008\)](#). Embetsoppdraget er skrevet etter mal for St.prp. nr 1. Oppbyggingen er imidlertid tilpasset noe, for å kunne tydeliggjøre fylkesmennenes rolle og oppgaver innenfor hvert enkelt resultatområde.

Sentrale politiske føringer og prioriterte oppgaver for Fylkesmannen i 2008 er omtalt i Fornyings- og administrasjonsdepartementets tildelingsbrev til Fylkesmannen. Prioriterte oppgaver innen miljø- og planområdet er også formidlet til fylkesmennene i dialogmøter i januar og på høstkonferansen for fylkesmiljøvernsefene.

Fylkesmennene skal innenfor naturforvaltningsområdet prioritere oppgaver innenfor følgende områder i 2008:

- Arealvern, herunder nasjonalparkplanen, marint vern og skogvern
- Utarbeidelse av forvaltningsplaner
- Forvaltning, bærekraftig bruk, skjøtsel og naturoppsyn
- Truede arter/ansvarsarter (villaks, villrein, rovvilt)
- Ivaretagelse av viktige arealer for biomangfold (vassdrag, vindkraft, strandsone, akvakultur med mer)
- Gjennomføring av vannforskriften.
- Kartlegging av biologisk mangfold
- Sikring av friluftslivsområder

Fylkesmennene skal innenfor forurensningsarbeidet prioritere oppgaver innenfor følgende områder i 2008:

- Tilsyn
- Miljøstatus
- Avløp
- Deponier
- Sedimenter
- Grunnforurensning

Prioriteringer innenfor hvert enkelt resultatområde er omtalt under det enkelte resultatområde i embetsoppdraget. Embetsoppdraget må for øvrig leses i lys av den øvrige styringsdialogen; dialogmøter, styringsmøter mv., der fylkesspesifikke prioriteringer blir diskutert mer i detalj.

Rapportering

Følgende rapporter skal i tillegg til de ordinære rapporteringskravene fra FAD utarbeides spesielt i forhold til embetsoppdraget på miljøvernområdet og supplerende tildelingsbrev fra DN/SFT/MD:

1. Foreløpig årsrapport pr. 31.august 2008
 - Resultatrapport – jf. mal for foreløpig årsrapport for miljøvernområdet
 - Økonomirapport
2. Endelig årsrapport pr. 31.desember 2008
 - Økonomirapport
 - Tilskuddsrapportering til DN

Det vil bli sendt ut oppdrag/rapporteringsinstruks i forkant av rapporteringstidspunktene.

Resultatområde 01 Naturens mangfold og friluftsliv

Resultatkrav

Under Resultatområde 01 skal sentrale oppgaver knyttet til Regjeringens mål om å stanse tap av biologisk mangfold innen 2010 prioriteres. Fylkesmennene skal holde framdriftsplanene i nasjonalparkarbeidet. Forvaltning av verneområder skal ha økt fokus i 2008, og utarbeidelse av forvaltningsplaner for nasjonalparkene og andre verneområder hvor det er kritisk å få på plass forvaltningsplaner skal prioriteres. Det skal arbeides aktivt med å bidra til at verneområdene kan brukes mer uten at verneverdiene forringes. Verdiskaping med basis i naturverdier skal prioriteres. Skogvernet videreføres, og aktuelle fylkesmenn må prioritere arbeidet i større grad. God fremdrift i arbeidet med marin verneplan slik at vedtak kan fattes i løpet av 2008 skal også prioriteres. Arbeid knyttet til kartlegging av biomangfold og kvalitetssikring av data skal gis spesielt høy prioritet i de fylker som prioriteres for tilskudd i 2008. Fylkesmannen har også en sentral rolle i å bidra til at kartlagte verdifulle lokaliteter ivaretas og skjøttes riktig. Arbeidet med oppfølging av forskrift om rammer for vannforvaltningen (vannforskriften) må gis tilstrekkelig høy prioritet, slik at fristene overholdes. FM må i den sammenheng også bidra til best mulig samordning mellom forvaltning av områder med ulike typer vern og områder som omfattes av Vannforskriften, for å oppnå en helhetlig og effektiv forvaltning.

Fylkesmennene skal ha en sentral rolle når det gjelder kartlegging, overvåking, informasjon og andre tiltak for å hindre negative effekter og spredning av fremmede arter. Fylkesmennene vil også få en rolle når det gjelder oppfølging av den tverrsektorielle nasjonale strategien for fremmede arter. Innenfor artsforvaltning er bevaring av villaksen/bekjempelse av G. Salaris, rovviltforvaltning og oppfølging av villreinforvaltningen høyest prioritert.

Fylkesmennene skal også prioritere de sentrale oppgavene knyttet til bevaring av viktige arealer for biologisk mangfold. Dette innebærer at fylkesmannen skal medvirke i det regionale og lokale plan- og miljøvernarbeidet i samsvar med DN/SFTs sektoransvar etter plan- og bygningsloven og egen sektorlovgivning, formidle og klargjøre nasjonale miljømål og faktakunnskap om viktige naturkvaliteter, og om nødvendig fremme innsigelse til kommunale planer som ikke er i samsvar med nasjonal politikk.

Både fylkesmannen og DN/SNO har ansvar for å følge opp overtredelser etter lovverk som omfattes av SNO-loven. Fylkesmannen skal sikre god informasjonsutveksling om slike saker ift SNO lokalt. SNO utarbeidet i 2006 en standard struktur for bestillingsdialogen mellom FM og lokalt SNO, og denne ble fulgt for budsjettårene 2006 - 2008. Bestillingsdialogen for 2009 skal videreføres og videreutvikles etter samme modell, og forutsettes gjennom dette å fremstå mer presis og formalisert. Den vil danne basis for større grad av forutsigbarhet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats og anvendelse av tiltaksmidler i verneområder. Den vil videre legge grunnlag for forbedret resultatoppnåelse og rapportering av status og felt innsats. Det presiseres at bestillingsdialogen skal ende opp i en skriftlig bestilling fra fylkesmannen etter bestillingsmøte 2 våren 2009.

Generelt rapporteringsgrunnlag for hele resultatområde 01

- Fylkesmannen skal sende kopi av alle anmeldelser i tilknytning til særlovene som omfattes av SNO-loven til DN/SNO.

Oppdrag spesielt for 2008 for hele resultatområde 01

Fylkesmannen skal:

01SO1 uttale seg til høringsutkast fra FM VA: "Fylkesmannens bruk av PBL som virkemiddel i miljøforvaltningen, utarbeidelse av policynotat for viktige politikkområder". Kommentarer og innspill fra høringen skal danne grunnlag for endelig notat. Fylkesmennene skal på bakgrunn av endelig notat foreslå hvilke områder (tema/kommuner) som det bør utarbeides egen policy for i fylket. Dette kan gjelde oppfølging og ivaretagelse av naturens mangfold og friluftsliv (i verneområder og verna vassdrag, strandsonen, inngrepsfri natur, i forhold til trua arter, 2010 målet om å stanse tapet av biologisk mangfold mv., se også resultatområde 06). Oppdraget vil bli nærmere presisert i eget brev.

01.1 Bærekraftig bruk og beskyttelse av leveområder

Fylkesvise verneplaner

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Gjennomføre verneplanprosesser for tematiske fylkesvise verneplaner på regionalt nivå iht. naturvernlovens § 18 og DN-håndbok 17-2001 *Områdevern og forvaltning*. Framdriftsplanen for arbeidet med tematiske verneplaner skal overholdes.

Oppdrag spesielt for 2008

Se eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#).

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- St. meld. nr. 68 (1980-1981), Vern av norsk natur.
- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St.meld nr. 26 \(2006-2007\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [Retningslinjer for levering av data om verneområder på SOSI-format til Naturbase.](#)
- [DN-håndbok 17-2001 Områdevern og forvaltning, herunder T3-99 Saksbehandlingsregler etter naturvernloven](#) .
- allmenn innsynsløsning til [Naturbasen](#) .
- [Inon kart-innsyn](#)
- NOU 2004:28 Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold

Rapportering

01RA1 Rapportere status i forhold til den oppsatte fremdriftsplanen til DN i foreløpig årsrapport pr. 31.08.

Utvidet skogvern

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Gjennomføre verneprosesser for skogvern på regionalt nivå, inkl. tilrådinger innen de gitte frister, i tråd med Stortingets behandling av St.meld. nr. 25 (2002-2003) og iht. naturvernlovens § 18 og DN-håndbok 17-2001 *Områdevern og forvaltning*. For arbeidet med frivillig vern av skog skal DNS retningslinjer for saksbehandling ved frivillig vern av skog av 25.11.2006 følges.
- bidra med faglige vurderinger i forbindelse med erstatningsoppgjør og makeskifte.
- bistå i forbindelse med systematiske kartlegginger av prioriterte skogtyper, jf. DNS brev av 22.03.07. Ytterligere oppdrag vil bli nærmere beskrevet i brev fra DN.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO2 bidra til gjennomføring av frivillig vern-prosesser med sikte på å fange opp prioriterte lokaliteter, herunder gjennomføring av formell verneplanprosess inkl. tilrådinger innen 01.03.08 og 01.09.08 og bistå i erstatningsforhandlinger for tilbudte områder.
- 01SO3 foreta en vurdering av ønskede tilbud om frivillig vern knyttet til utvidelse av eksisterende reservater/verneområder og andre prioriterte område innen 31.08.08.
- 01SO4 på bakgrunn av gjennomførte naturfaglige registreringer vurderer hvilke områder på OVF's eiendommer som er aktuelle for vern, starte opp verneplanprosesser for utvalgte områder og gjennomføre verneplanprosess etter nærmere avtale med DN.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#).

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Stortingsmeldinger

- [St.meld. nr. 25 \(2002-2003\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St.meld nr. 26 \(2006-2007\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)

Stortingsproposisjoner

- [St.prp.nr 1 \(2007-2008\) Miljøverndepartementet .](#)

Retningslinjer

- [Retningslinjer for levering av data om verneområder på SOSI-format til Naturbase](#) .
- Retningslinjer for saksbehandling ved frivillig vern av skog.

Veiledere

- [DN-håndbok 17-2001 Områdevern og forvaltning, herunder T3-99 Saksbehandlingsregler etter naturvernloven](#) .

Annet

- Allmenn innsynsløsning til [Naturbasen](#) .
- [NOU 2004:28 Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold](#).
- Evaluering av skogvernet i Norge. NINA Fagrapport 54, 2002.
- Liste over prioriterte mangler ved skogvernet. NINA Oppdragsmelding 769.
- MDs oppdragsbrev til DN av 27.02.06.

Rapportering

01RA2 Rapportere status til DN i foreløpig årsrapport pr. 31.08.

Nasjonalparker og større verneområder

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gjennomføre verneplanprosesser for nasjonalparkplanen på regionalt nivå iht. naturvernlovens §18 og DN-håndbok 17-2001 *Områdevern og forvaltning*. FM skal holde den oppsatte fremdriftsplanen i arbeidet med oppfølging av St.meld. nr 62 (1991-1992).
- ha dialog med nasjonalparksentrene i fylket for å sikre at de på en best mulig måte oppfyller miljøforvaltningens intensjoner med hensyn til drift og videreutvikling i tråd med dokumentet Rapport 2005-1 "Policy og retningslinjer for miljøforvaltningens samarbeid med nasjonalparksentrene".
- bidra til utarbeidelse av informasjonsmateriell for nasjonalparker og andre store verneområder etter nærmere oppdrag, og ta i bruk miljøforvaltningens grafiske profil i informasjonsprodukter knyttet til verneområder.

Oppdrag spesielt for 2008

Se eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#).

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Mulig tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap. 1426 og 1427

Bakgrunnsinformasjon

Stortingsmeldinger

- St. meld. nr. 62 (1991-92) Ny landsplan for nasjonalparker og andre større verneområder i Norge.
- [St.meld. nr. 25 \(2002-2003\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand](#).

- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)

Retningslinjer

- [Retningslinjer for levering av data om verneområder på SOSI-format til Naturbase.](#)

Veileder

- [DN-håndbok 17-2001 Områdevern og forvaltning, herunder T3-99 Saksbehandlingsregler etter naturvernloven.](#)

Annet

- Allmenn innsynsløsning til [Naturbasen](#) .
- Inon kart-innsyn: <http://dnweb5.dirnat.no/inon/>.
- [NOU 2004:28 Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold](#)

Rapportering

01RA3 Rapportere status ift. den oppsatte fremdriftsplanen til DN i foreløpig årsrapport pr. 31.08.

Marin verneplan

(Gjelder ikke HE og OP)

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gjennomføre utredningsprosess for områder i marin verneplan på regionalt nivå i samarbeid med Fiskeridirektoratets regionkontor etter retningslinjer fra DN og MD.

Oppdrag spesielt for 2008

- 01SO5 gjennomføre oppstartsmøter og oppsummere innspill til melding om oppstart av planarbeidet (evt. med forslag til KU-program) innen det enkelte fylke.
- 01SO6 bidra til utarbeidelse av KU for aktuelle områder.
- 01SO7 bidra til utarbeidelse av verneforslag, gjennomføre og oppsummere høring, samt gi tilråding i samsvar med frister fastsatt i brev fra DN.
- 01SO8 samarbeide med Fiskeridirektoratets regionkontor og holde kontakt med andre etater og organisasjoner på regionalt nivå, herunder orientere om fremdriften i det videre verneplanarbeidet og påse at MDs retningslinjer for behandling av saker som kan berøre kandidatområdene følges.
- 01SO9 bidra til å vurdere behov for nye undersøkelser og oppdatering av kunnskapsgrunnlaget.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Stortingsmeldinger

- [St.meld. nr. 43 \(1998-99\) Vern og bruk i kystsona.](#)
- [St.meld. nr. 12 \(2001-2002\) Rent og rikt hav.](#)

Annet

- Allmenn innsynsløsning til [Naturbasen](#) .
- [NOU 2004:28 Lov om bevaring av natur, landskap og biologisk mangfold](#)
- [NOU 2005:10 Lov om forvaltning av viltlevende marine ressurser \(Havressursloven\).](#)
- Råd til utforming av marin verneplan for marine beskyttede områder i Norge. Endelig tilråding med forslag til referanseområder. Rådgivende utvalg for marin verneplan 30. juni 2004.
- Råd til utforming av marin verneplan for marint beskyttede områder i Norge. Foreløpig tilråding fra rådgivende utvalg for marin verneplan pr. 17.februar 2003.
- DNs brev til fylkesmennene av 5.juni 2002.
- DNs brev til Miljøverndepartementet av 28.02.03.
- DNs brev til FM av 22.01.04.
- DNs brev til fylkesmennene av 22.01.04.
- DNs brev til fylkesmennene av 14.04.05.
- DNs brev til MD av 29.09.05.
- MDs brev til DN av 23.06.06.
- DNs brev til FM av 27.06.06.
- DNs brev til FM av 19.10.06.
- DNs brev til FM av 14.02.07.

Rapportering

01RA4 Rapportere status ift. den oppsatte fremdriftsplanen til DN i foreløpig årsrapport pr. 31.08.

Forvaltning og naturoppsyn i verna områder

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- forvalte verneområdene i tråd med verneformål og verneforskrift og etter retningslinjene i DN-håndbok 17-2001 *Områdevern og forvaltning*, herunder Rundskriv 2001 *Forvaltning av verneforskrifter*.
- gjennomføre bestillingsdialog med SNO for de områder der oppsynsansvaret ivaretas av SNO. FM og lokalt SNO må gjennom bestillingsmøte i november drøfte prioritering av oppsynsarbeidet i verneområdene i fylket. Prioritering av skjøtsels- og informasjonstiltak og avklaring om hvem som skal utføre tiltaket skal også drøftes. Bestillingsdialogen skal bl.a. danne grunnlag for prioritering av tiltak og fordeling av tiltaksmidler. ~~Behov for midler til tiltak~~ i Behov for midler til tiltak i verneområder i kommuner med lokal forvaltning skal innhentes, samordnes med FM's egne behov og oversendes i en samlet prioritering. FM skal som grunnlag for fordeling og tildeling av midler til naturoppsyn og tiltaksmidler fra DN/SNO,

melde inn til SNO prioriterte planer og budsjettbehov innen 15. desember 2008. Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder skal legges til grunn.

- utarbeide forvaltningsplaner for verneområder hvor det er kritisk å få på plass forvaltningsplaner, i tråd med tildelte midler. Prioriterte områder og budsjettbehov for neste år skal meldes inn til DN innen 31.12.
- oppdatere oversikt over de verneområder hvor det i løpet av 2008 er gjort skjøtselstiltak mot fremmede arter og andre problemarter (med bistand fra lokalt SNO der SNO har oppsynspersonell)
- i områder hvor skjøtelsesplan eller tilsvarende mangler, må FM være premissgiver for tiltak som gjennom bestillingsdialogen skal utføres av lokalt SNO eller annet feltapparat.
- FM skal føle opp vilkår for delegasjon for de kommuner som har fått delegert forvaltningsansvaret for verneområder. Det innebærer bl a å bistå med rådgivning og opplæring, gyldighetsvurdere kommunale vedtak, følge opp avtalte rapporteringsrutiner med kommunene, og å ivareta kommunene i bestillingsdialogen etter gitte retningslinjer.
- sørge for merking av nyetablerte verneområder. Ressursbehov skal meldes til DN.
- oppdatere kart- og egenskapsdata for verneområder i Naturbase.
- bistå kommuner som har fått delegert forvaltningsmyndighet i arbeidet med å oppdatere Naturbase.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO10 i aktuelle fylker (VA, AA, RO, HE, ST, MR, OP, NT) følge opp prøveprosjektene på lokal forvaltning i nasjonalparker/store verneområder.
- 01SO11 Bidra til evaluering av kommunal forvaltning av verneområder etter nærmere opplegg
- 01SO12 bistå DN med oppdatering av faktaark (Ramsar Information Sheets) for norske Ramsarområder og ved behov med faktaopplysninger til norsk nasjonalrapport til Ramsarkonvensjonen for 2006 -8.
- 01SO13 bistå innleide konsulentfirmaer med å gjøre aktuell litteratur tilgjengelig for deres arbeid, bistå DN med å kvalitetssikre innlagte opplysninger for evaluering av gjennomført vern, samt forslag om innmelding av verneområder til Emerald network.
- 01SO14 bistå DN i arbeidet med å utvikle bevaringsmål for verneområdene inkl. utvelgelse av typeområder, som grunnlag for løpende overvåking.
- 01SO15 på forespørsel bistå DN med å utarbeide liste over aktuelle "beskyttede områder" med vannforekomster som skal rapporteres i tråd med vannforskriften § 16.
- 01SO16 utarbeide enkle, fylkesvise oversikter over behovet for forvaltningsplaner og tiltak i verneområder. Oversiktene skal gjenspeile de totale behovene innen hvert fylke. Oppdraget skal besvares på eget skjema som vil bli utsendt ved brev fra DN.
- 01SO17 samle inn rapporteringsskjemaer fra kommuner som har delegert forvaltningsmyndighet og videreformidle disse til DN innen 1. april, samt bidra til evaluering av kommunal forvaltning etter nærmere opplegg.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag.](#)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Mulig tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap. 1426 og 1427

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Lov om statlig naturoppsyn](#)

Veiledere

- [DN-håndbok 17-2001 Områdevern og forvaltning, herunder Rundskriv 2001 Forvaltning av verneforskrifter.](#)
- Ramsarkonvensjonens håndbøker (på engelsk), bl.a. om forvaltning av Ramsarområder.
- [Kvalitetssikringsinstruks for verneområder.](#)
- DN Notat 2007-1 Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder.

Annet

- allmenn innsynsløsning til [Naturbasen](#) .
- [nærmere informasjon om naturvernkonvensjonene på Miljøstatus i Norge.](#)
- [Ramsarkonvensjonens hjemmesider.](#)
- [Bernkonvensjonens hjemmesider.](#)
- [Konvensjonen om biologisk mangfold \(CBD\) sine hjemmesider.](#)
- [CBDs temasider om områdevern.](#)
- [DN Rapport 2007-1 Emerald network i Norge - Pilotprosjekt](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal:

- 01RA5 oversende kopi av alle dispensasjoner til DN og lokalt SNO.
- 01RA6 sende inn oversikt over bruken av tildelte midler innen 1. november 2008 til SNO.
- 01RA7 ved behov orientere DN om forhold av betydning for den økologiske tilstanden i norske Ramsar-områder, jf. forpliktelsene i artikkel 3.2 i Ramsarkonvensjonen. Det skal rapporteres på et tidligst mulig tidspunkt om den økologiske tilstanden av et våtmarksområde på Ramsar-listen "har endret seg, er i ferd med å endres, eller antas å ville endre seg som følge av teknologiske tiltak, forurensning eller andre menneskelige inngrep".
- 01RA8 etter nærmere avtale med DN sende inn oversikt over bruken av tildelte midler til forvaltningsplaner.

Kartlegging og overvåking av biologisk mangfold

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra til at kartlegging av biologisk mangfold gjennomføres i tråd med intensjonene i St. meld. nr. 42 (2000-2001), St.meld.nr.21 (2004-2005) og i henhold til DNs håndbøker og skriftlige veiledere.
- kommuner som trenger særlig bistand ift kartlegging av prioriterte naturtyper skal prioriteres for oppfølging.
- ha god oversikt over viktige områder for biologisk mangfold, og kvalitetssikre og gjøre slik informasjon tilgjengelig for alle brukere.

- ha ansvar for eller bistå til at sentrale fagdatabaser er operative; og at Naturbase, Vanninfo, INON, Elvedeltadatabasen mfl. er oppdatert med kvalitetssikrede data.
- orientere DN løpende om endringer i status og arealutvikling for elvedelta som omfattes av Elvedeltadatabasen.
- kartlegging og overvåking av biologisk mangfold i ferskvann og kystvann skal i størst mulig grad samordnes med karakteriserings- og overvåkingsoppgavene som følger av vannforskriften

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO18 Prioritere områder for kartlegging av naturtyper, skrive kontrakt med aktuelle kartleggingsinstitusjoner og kvalitetssikre data fra tidligere og ny kartlegging. Fylker prioritert for tilskudd i 2008 vil få spesielle oppdrag.
- 01SO19 I samarbeid med vannregionutvalget starte opp overvåking i tråd med overvåkingsprogram for vannregionen i de vannområder som er valgt ut til første planperiode etter Vannforskriften.
- 01SO20 FM Finnmark skal innen 1. juni 2008 foreta en ny gjennomgang av deltaene i fylket med formål å finne flere lokaliteter som kvalifiserer til innlegging i elvedeltadatabasen, jf. korrespondanse i 2006-2007.
- 01SO21 Fylkesmennene skal i løpet av 2008 bidra til at status for INON per januar 2008 kartlegges. DN jobber nå med å få på plass en egen elektronisk rapportering fra kommunene, noe som sannsynligvis vil redusere FM's ukeverk i forhold til tidligere kartlegginger. Eget oppdragsbrev sendes FM i løpet av 1. kvartal 2008.
- 01SO22 bidra til oppstart og videreføring av den marine naturtypekartleggingen på bakgrunn av startpakker. Aktuelle oppstartsfylker vil få spesielle oppdrag.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap. 1410

Bakgrunnsinformasjon

Stortingsmeldinger

- [St meld nr 42 \(2000-01\). Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning.](#)
- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)

Retningslinjer

- [DNs instruksjoner for kvalitetssikring av data.](#)
- Brev fra DN 06.07.06 om kvalitetssikring av naturtypedata i Naturbase

Veiledere

- DN håndbøker til [kartlegging av biologisk mangfold](#), med evt tilhørende skriftlige veiledere

Annet

- Inon kart-innsyn: <http://dnweb5.dirnat.no/inon/>.

- www.elvedelta.no
- Allmenn innsynsløsning til [Naturbasen](#)
- [Egen innsynsløsning i Naturbasen over Kulturlandskap \(Nasjonal registrering\) og naturtyper i hovedkategori kulturlandskap](#)
- [Vanninfo](#)

Ivaretagelse av viktige arealer for biologisk mangfold

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra i arbeidet med gjennomføring av vannforskriften for å sikre bærekraftig bruk og vern av vannforekomstene. Vannforvaltningen skal være helhetlig, økosystembasert og systematisk. FM som er utpekt som Vannregionmyndighetene, har et særlig prosessansvar for utarbeidelse av forvaltningsplaner med tiltaksprogrammer, og skal sikre samordning av alle aktuelle sektormyndigheter på regionalt nivå gjennom Vannregionutvalget og involvering i den praktiske gjennomføringen. Også de FM som ikke er Vannregionmyndighet skal medvirke i arbeidet. (Se mer omfattende omtale under kapittel 3.2 om helhetlig vannforvaltning)
- gjennom rollen som miljøfaglig rådgiver til andre sektorer bidra til at kommuner og sektormyndigheter ivaretar viktige miljøverdier i oppfølging av aktuelle RPR, og at sektormyndighetene ivaretar viktige miljøverdier og nasjonale miljøpolitiske føringer gjennom praktiseringen av eget lovverk (energimyndigheter, vegmyndigheter etc.) (Se mer omfattende omtale under resultatområde 07.2)
- anvende den stedfestede informasjonen om biologisk mangfold, verneområder, kulturlandskap og inngrepsfrie naturområder m.m. i veiledning og oppfølging av kommunene og regionale sektormyndigheter, og medvirke til at kommuner og sektormyndigheter legger disse datasettene til grunn for sin arealforvaltning etter plan- og bygningsloven, sektorlover og andre virkemidler slik som økonomiske tilskuddsordninger.
- bidra til gode planprogrammer og utredningsprogrammer i plan- og utbyggingssaker, og påse at miljømessige konsekvenser er godt nok belyst i beslutningsgrunnlaget..
- ivareta løpende saksbehandling i forbindelse med reguleringsplaner, og utbygginger innen vassdrag, vindkraft og samferdsel. Fylkesmannen skal i forbindelse med meldinger og konsesjonssøknader av vindkraft oversende de tematiske konfliktvurderingene av temaene naturmiljø og landskap til DN samtidig med høringsfristen.
- aktuelle FM skal behandle/avgi uttalelser til søknader om etablering av akvakulturvirksomhet, samt delta i regional gruppe ved tildeling av tillatelser til havbeitevirksomhet.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO23 bidra i utarbeiding av regionale planer for vindkraft, basert på "Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg" og "Veileder for regionale planer for vindkraft - vedlegg til Retningslinjer for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg"
- 01SO24 bidra til utarbeiding av kommunale eller regionale planer for småkraft, basert på "Retningslinjer for små vannkraftverk – til bruk for utarbeidelse av regionale planer og i NVE's konsesjonsbehandling"

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

(se også bakgrunnsinformasjon til resultatområde 6.1, 6.2 og 6.3 for saker som angår plan og KU).

Internasjonale konvensjoner

- [nærmere informasjon om naturvernkonvensjonene på Miljøstatus i Norge.](#)

EU-direktiver

- <http://www.vannportalen.no/>

Lover og forskrifter

- Vannforskriften (www.vannportalen.no)
- [Plan- og bygningsloven](#)
- [Lov om rett til miljøinformasjon](#)
- [Vannressursloven](#)
- [Vassdragsreguleringsloven](#)
- [Energiloven](#)
- [Vegloven](#)

Stortingsmeldinger

- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St meld nr 42 \(2000-01\). Biologisk mangfold. Sektoransvar og samordning.](#)
- [St.meld. nr. 39 \(2000-2001\) Friluftsliv](#)
- [St.meld. nr. 37 \(2000-2001\) Om vasskrafta og kraftbalansen.](#)

Retningslinjer

- [T-1082 Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag](#)

Veiledere

- [Rundskriv om KU \(MD, T-2/2000\).](#)

Annet

- DN/SFTs brev av 26.04.2002, vedlagt: "Plan- og bygningsloven som virkemiddel for å ta vare på nasjonale og regionale miljøverdier".
- Midlertidige rutiner for Samla plan-saker, jf. DN's brev av 19.03.01.
- "Vindkraft og miljø – en erfaringsgjennomgang". Rapport NVE/DN/RA.
- Rapporter om verneverdiene i vernede vassdrag

Rapportering

Fylkesmannen skal:

- 01RA9 sende kopi til DN av alle frarådinge som gis etter akvakulturlovens § 15 bokstav b og c og § 16 bokstav d, om "verneinteresser som ikke omfattes av § 15 bokstav b og c og § 16" FM skal også sende DN kopi av regiondirektørens avgjørelse i samme sak innen 31.12

01RA10 sende kopi til DN av alle saker der FM frarår konsesjon eller tillatelse etter vannressursloven eller vassdragsreguleringsloven.

Motorferdsel i utmark

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra til å avgrense motorferdsel i utmark og vassdrag med sikte på å minimalisere påvirkningen på naturmiljø og friluftsliv
- veilede og følge opp, og foreta kontroll med kommunenes praktisering av motorferdsellovgivningen.
- utøve saksbehandling etter lov om motorferdsel med forskrifter
- utøve lovlighetskontroll i forhold til de dispensasjonsvedtak som fattes om motorferdsel
- i veiledning av kommunene bidra til en dispensasjonspraksis slik at den enkelte dispensasjon er kontrollerbar i felt, og at kopi av dispensasjoner sendes politiet, SNO lokalt og andre lokale oppsynsaktører der dette er aktuelt.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

01SO25 på forespørsel fra DN bistå med utvikling av informasjonsmateriell og formidling til kommunene om evt. nytt regelverk for motorferdsel i utmark

01SO26 på forespørsel fra DN/VD bidra til å peke ut øvingsområder for opplæring for førerkort til snøscooter. Disse skal fastsettes ved forskrift av FM.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Lov av 6. oktober nr 82: Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.](#)
- [Lov 1998-06-26 nr 47: Lov om fritids- og småbåter.](#)
- [Lov om vassdrag og grunnvann \(vannressursloven\).](#)
- [Vegtrafikkloven: 18.06.1965 nr. 4](#)

Forskrifter

- [FOR 1988-05-15 nr 356: Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.](#)
- [FOR 1988-03-14 nr 225: Forskrift om bruk av kommunens myndighet etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag - forbud mot helikopterskiing og liknende.](#)
- [FOR 2005-11-07 nr. 1264: Forskrift om tillatelse til bruk av beltebil.](#)
- FOR-1989-07-28 nr. 749: [Forskrift om bruk av motorkjøretøy på barmark langs tradisjonelle ferdelsårer i Finnmark.](#)

- FOR-1979-09-21 nr. 07: [Forskrift om bruk av personlig verneutstyr under kjøring med motorvogn.](#)
- [FOR 2001-12-14 nr 1411: Forskrift om forbud mot bruk av beltemotorsykel \(snøscooter\) på offentlig veg](#)
- [FOR 2001-12-14 nr 1412: Forskrift om kjøring med motorvogn i terrenget og på veg ikke åpen for alminnelig ferdsel.](#)

Veiledere

- [Miljøverndepartementets rundskriv - T-1/96 Motorferdsel i utmark](#)

Forslag til nytt regelverk

- www.dirnat.no/motorferdsel

Kulturlandskap

Faste oppdrag

Fylkesmannen skal:

- bidra til at verdiene i de høyest prioriterte kulturlandskapene i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap og kartlagte, stedsfestede naturtyper i kulturlandskapet ivaretas, gjennom forvaltnings- og skjøtselsplaner, tilskudd og tiltak.
- delta og bidra på samarbeidsarenaer med landbruksmyndighetene, kulturminnemyndighetene og sametinget som berører felles ansvar for kulturlandskap, særlig knyttet til utvikling, oppfølging og rapportering av ordninger knyttet til de regionale miljøprogrammene og SMIL, og i forbindelse med tiltak av betydning for kulturlandskap.
- holde kulturlandskapsmodulen i Naturbasen oppdatert, jf resultatområde 01.2

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

01SO27 sammen med landbruks- og kulturminnemyndighetene starte arbeidet med "Utvalgte kulturlandskap i jordbruket" som skal få en særskilt forvaltning, jfr, rapport 1.7.07 (SLF, DN, RA), hvor nasjonale kriterier m.v. er beskrevet. Områder med både store biologiske og kulturhistoriske verdier vektlegges. Mulighetene for reell forvaltning, skjøtsel og vedlikehold av områdene er sterkt understreket, – med vekt på forpliktende avtaler og planer for forvaltningen. Et foreløpig forslag på 2-3 områder skal oversendes innen 15.april, endelig forslag med forvaltningsplan m.v. oversendes innen 8.september. Oppdraget er nærmere beskrevet i brev av 21.01.08 og vedlagt rapport.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Mulig tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap 1426.

Bakgrunnsinformasjon

Stortingsproposisjoner

- [St.meld nr. 21 \(2004-2005\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St.prp. nr. 68 \(2005-2006\) Om jordbruksoppgjøret 2006 — endringer i statsbudsjettet for 2006](#)

Veiledere

- Diverse håndbøker 1992-93 (DN, NINA) om viktige vegetasjonstyper i kulturlandskapet Nord-Norge, Midt-Norge, Vest-Norge, Agder, Øst-Norge og om metodeopplegg, kriterier og rapportering i Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap.
- DN og RA 1996. Kulturlandskapet i kommuneplanleggingen. En veileder med eksempler fra norske kommuner.
- Norderhaug, A, m.fl. (red.) 1999. Skjøtselsboka for kulturlandskap og gamle norske kulturmarker. Landbruksforlaget. Oslo.

Annet

- [Om kulturlandskap på miljøstatus i Norge,](#)
- [Kulturlandskap på DNs internettsider,](#)
- [Innsynsløsning i Naturbasen over NASJONALT VIKTIGE KULTURLANDSKAP OG NATURTYPER I KULTURLANDSKAPET ,](#)
- DN 1994. Verdifulle kulturlandskap i Norge. Mer enn bare landskap! Del 4 Sluttrapport fra det sentrale utvalget.
- DN og RA 2002. Nasjonal registrering av verdifulle kulturlandskap - oversikt status og trusler, forslag til oppfølgingstiltak. (upub).
- DN og RA 2005. Strategi for arbeidet med landskap (upub.)
- DN, RA og NTR 2003. Kulturlandskap for "kropp og sjel". Hefte.
- DN 2005. Plattform for DNs arbeid med kulturlandskap. TE 1126 (upubl.)
- DN 2006. Forslag til alternative strategier for bedre å kunne ivareta drift og skjøtsel av særlig verdifulle arealer i jordbrukets kulturlandskap. Notat til MD 07.04.06.
- [Formidling av fagstoff om kulturlandskap og kulturminne i lokal, nasjonal og nordisk sammenheng. Hjemmeside utviklet av Fylkesmannen i Telemark,](#)

Rapportering

01RA9 FMVA rapporterer over enkelte forhold knyttet til områdene i Nasjonal registrering, i samråd med landbruksavdeling og regional kulturminneforvaltning innen 01.10.08. Konkrete rapporteringsrutiner vil bli utarbeidet i samråd med Landbruks- og Kulturminneforvaltningen.

FMVA skal for øvrig bidra til landbruksmyndighetenes resultatrapportering som det vil bli lagt opp til i forbindelse med de regionale miljøprogrammene.

01.2 Bærekraftig bruk og beskyttelse av arter, bestander og genressurser

Generell viltforvaltning og tilskuddsforvaltning – vilt

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- behandle saker etter viltloven med tilhørende forskrifter
- ved arealplanleggingen søke å ivareta viltets leveområder.

- følge opp og veilede kommuner og andre om forskrift om fallvilt og preparantvirksomhet herunder nettbasert saksbehandlingsløsning for tildeling av fallvilt og merking og registrering av vilt
- sørge for at aktuelle tilskuddsmidler blir fordelt og/eller utbetalt etter søknad iht. de frister som framgår av tilskuddsrundskrivet; T-1/2007. I 2008 er elektronisk søknadssenter for noen tilskuddsposter etablert i DN. For søknader som innrettes mot søknadsåret 2009 forventes at adgangen til elektronisk søknad er etablert for alle tilskuddsordninger. Fylkesmannen må legge til rette for økt bruk av slik elektronisk søknad fra og med 2009.
- ved tildeling av viltfondsmidler til kommunene skal tiltak i forbindelse med kvalitetssikring av viltdata prioriteres

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Lov av 29. mai 1981 nr. 38: Lov om viltet.](#)

Forskrifter

- [Forskrift om kommunale viltfond](#)

Rundskriv

- Rundskriv T-1/2007. [Tilskottsordninger for 2008](#)

Annet

- [Norsk Hekkefuglatlas](#)
- [14.03.2003 nr. 349 Forskrift om innfangning og innsamling av vilt for vitenskapelige eller andre særlige formål](#)
- [22.03.2002 nr. 0150 Forskrift om utøvelse av jakt og fangst](#)
- 2007-02-01 nr 112: Forskrift om jakt- og fangsttider samt sanking av egg og dun for jaktseongene fra 1. april 2007 til og med 31. mars 2012
- [23.05.2001 nr. 0520 Forskrift om kommunale viltfond og fellingsavgift for elg og hjort.](#)
- [15.02.1999 nr. 0357 Forskrift om hold av vilt i fangenskap, oppdrett av vilt i innhegnet område, og om jakt på oppdrettet utsatt vilt.](#)
- [01.09.1997 nr. 1000 Forskrift om felling av viltarter som gjør skade eller som vesentlig reduserer andre viltarters reproduksjon.](#)
- [2004.06.18 nr 0913: Forskrift om ivaretagelse av dødt vilt.](#)

Rapportering

01RA10 Årlig rapportering av resultater fra bestandsregistreringen for moskus til DN.

Forvaltning av hjortevilt

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal

- bidra til at den kommunale hjorteviltforvaltningen ivaretar bestandenes og leveområdenes produktivitet og mangfold, samt sikre at hjortevilt og bever ikke har bestandsstørrelser som medfører at disse artene forårsaker uakseptable skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.
- arbeide for at villreinområdenes langsiktige bæreevne ikke blir ytterligere redusert som følge av irreversible arealinngrep, og for at de negative effektene av menneskelige forstyrrelser i forhold til villrein begrenses.
- de aktuelle FM (VA, TE, BU, SF, MR, OP, ST, HE) skal i samarbeid med Norsk Villreinsenter, jf DNS brev 17. september 2007, veilede de nye villreinnemndene og villreinutvalget, samt fordele tilskuddsmidler til drift av nemnder og til områdetiltak
- de aktuelle FM skal på vegne av aktuell villreinnemnd drive økonomiforvaltning av tilbakeførte fellingsavgiftsmidler
- Alle FM skal bidra til at kommunene benytter Hjorteviltregisteret som primærdatakilde for all hjorteviltstatistikk
- følge opp anbefalinger fra hjorteviltstrategien av mai 2004.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO28 hovedansvarlige fylkesmenn skal påse at alle villreinnemndene er etablert som brukere på Hjorteviltregisteret, og at tildeling og rapportering av fellingstillatelser skjer gjennom denne ordningen.
- 01SO29 i BU, TE, AA, V-A, RO, HO, SF, MR, S-T, HE og OP delta aktivt i arbeidet med å rasjonalisere/effektivisere villreinforvaltningen, herunder også følge opp arbeidet som følger av VISA-prosjektet
- 01SO30 i BU, TE, A-A, V-A, RO, HO, SF, MR, S-T, HE og OP sørge for å kvalitetssikre villreindata som ligger i Naturbase med innsyn gjennom "villreinklienten", herunder delta i kartleggingsprosjekter i regi av Norsk Villreinsenter. Aktuelle fylkesmenn skal også delta aktivt i arbeidet med fylkesdelplaner for de nasjonale villreinområdene.
- 01SO31 I He, N-T, V-A og A-A skal fylkesmennene særlig på se at data både etterregistreres og løpende oppdateres i Hjorteviltregisteret, for sett-elg, sett- hjort og sett-rovdyr.
- 01SO32 Alle fylkesmenn må legge til rette for at kommunene løpende registrer irregulær avgang av vilt i hjorteviltregisteret. Etterregistrering av data vil skje gjennom et særlig prosjekt i regi av Hjorteviltregisteret.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- www.hjortevilt.no

Forskrifter

- Forskrift om forvaltning av hjortevilt
- Forskrift om utøvelse av jakt, felling og fangst

Forvaltning av anadrom laksefisk og innlandsfisk

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- utføre lovpålagte oppgaver i forvaltning av fiskeressursene
- foreta lovpålagt saksbehandling i henhold til lov om laksefisk og innlandsfisk med tilhørende forskrifter.
- Bidra etter behov i oppfølgingen av St.prp. nr 32 (2006-2007) vedr. vern av villaksen og ferdigstilling av NLV/NLF
- innhente fangststatistikk for elvefiske (innen 15. desember, Tana innen 15. januar) , vedlikeholde Elvefangstregisteret.
- registrere sjølaksefiskere i Sjøfangstregisteret (jf også rutiner for etterregistrering) og sende ut fangstdagbøker. Oversikt over sjølaksefiskere og evt. utstedelse av fisketillatelse sendes til SSB før sesongstart med kopi til SNO, politi og kystvakt.
- i nødvendig grad bistå og veilede SNO og politiet med planlegging av et mest mulig effektivt og målrettet lakseoppsyn
- oversende foreløpig rapport fra årets laksesesong til DN innen utgangen av august.
- legge inn og vedlikeholde data i Registreringsmodulen for Lakseregisteret (gjelder data for vandringsstopp, fisketrapper, driftsplaner) og grense elv/sjø) og i Vanninfobasen.
- levere data for fredningssoner ved elveutløp til DN
- bistå DN i planlegging og oppfølging av bestandsovervåkingen for anadrome laksefisk, spesielt lokalstyrte prosjekt knyttet til programmet for overvåking av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder
- behandle søknader om tilskudd fra Statens fiskefond, og følge opp informasjonstiltak om fiskefondet.
- Vurdere behov for endring av eksisterende, eller opprettelse av nye utsettingspålegg eller nye pålegg om undersøkelser i vassdrag med anadrome laksefisk som er utbygd til vannkraftproduksjon og gi faglige tilrådinger om dette til DN. Det skal spesielt vurderes om innholdet i undersøkelsene er dekkende i forhold til [St.prp. nr 32 \(2006-2007\) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevassdrag og laksefjorder.](#)
- ivareta eget ansvar i forvaltning av regulerte vassdrag (bl a utsettingspålegg og undersøkelser for innlandsfisk), og gi nødvendige faglige tilrådinger til DN om tiltak i regulerte laksevassdrag når det gjelder innlandsfisk. Utsettingspålegg som er i strid med gjeldende kultiveringsstrategi skal endres.
- delta på fagmøtet om forvaltning av regulerte vassdrag
- bistå i arbeidet med tiltaksplanen for bekjempelse av *G. salaris* i norske vassdrag og ha beredskap i tilfelle *G. salaris* blir påvist i nye vassdrag.
- Aktuelle fylker (Ø, OA, He, Op, Bu, Ve, Te, AA, VA, Ro, HO, SF) skal gjennomføre FM sitt ansvar i forvaltning av lokale - og nasjonale kalkingsprosjekt etter føringer i DN sin plan for kalking av vassdrag i Norge 2004 -2010, og delta på årlig kalkingsmøte.
- Overordnet forvaltning av lokale kalkingsprosjekt skal gjennomføres etter definerte etterprøvbare biologiske mål. Oversikt over måloppnåelse i alle lokale kalkingsprosjekt i fylket skal oppdateres årlig og rapporteres elektronisk.
- Årlig kalkbehov skal justeres etter vannkvalitetsmål.
- Gjennomføre biologisk effektkontroll i utvalgte lokale kalkingsprosjekt.
- Informere om effekten av kalkingstiltakene, og sørge for at kommuner og andre bidragsytere får nødvendig informasjon og veiledning.
- Gjeldende avtaler blir forlenget og vil gjelde for årene 2008 og 2009. FM må forlenge sine avtaler som er knytt opp mot effektkontroll i nasjonale kalkingsprosjekt.

- holde seg orientert om situasjonen på områdene lakselus og rømt oppdrettsfisk, bl a gjennom nødvendig kontakt med fiskerimyndighetene
- samarbeide med de FM som er vannregionmyndighet for å sikre at fiskeforvaltningen er samordnet med forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer som følger av gjennomføringen av vannforskriften.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

01SO33 Slutføre prosessen med nytt fem-årig reguleringsregime for fisket i vassdrag for perioden 2008 til 2012. Vedta ny forskrift innen 15. februar.

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag.](#)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Mulig tilleggsfinansiering (styrking 2008) over kap 1400 og 1427.

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Lov om laksefisk og innlandsfisk m.v. av 15. mai 1992 nr. 47](#)
- [Lov om statlig naturoppsyn](#)

Forskrifter

- [Forskrift av 11. november 1993 om utsetting av fisk og andre ferskvannsorganismer](#)
- [Forskrift av 13. mars 2003 om fisketider for fiske etter anadrome laksefisk i sjøen](#)
- [forskrift av 25. februar 2003 om oppgaveplikt og om redskaper som er tillatt benyttet ved fiske etter anadrome laksefisk](#)

Veiledere

- Veiledning 99:04, Fylkesmannens behandling av oppdrettssaker
- Veileder for fylkesmannens oppfølging av konsesjonsvilkår i vassdragskonsesjoner

Annet

- [Rundskriv T-1/2007. Tilskotsordninger for 2008](#)

- [Regler for forvaltning av tilskudd til fiskeformål \(kap. 1425, post 70\)](#)
- [Regler for forvaltning av tilskudd til kalking og lokale fiskeformål \(kap. 1427, post 70\)](#)
- Lysarkserie – Informasjon om kommunal fiskeforvaltning
- [St.prp. nr. 79 \(2001-2002\) Om opprettelsen av nasjonale laksevasdrag og laksefjorder.](#)
- [Tiltaksplan for arbeidet med bekjempelse av Gyrodactylus salaris i norske laksevasdrag av september 2002.](#)
- [Plan for kalking av vassdrag i Norge 2004 - 2010](#)
- [St.prp. nr 32 \(2006-2007\) Om vern av villaksen og ferdigstilling av nasjonale laksevasdrag og laksefjorder](#)

Rapportering

- 01RA11 (Unntatt HE, OP) tildeling av tilskuddsmidler fra Statens fiskefond på elektronisk skjema. Frist 31.12.
- 01RA12 (Unntatt HE, OP) formål og resultat av minst ett prosjekt som er tildelt midler fra kap. 1425, post 70, om mulig med fotodokumentasjon, for bruk til informasjon om fiskeravgifta (gjelder ikke HE og OP). Frist for rapportering er 31.12.
- 01RA13 for fylkene HE, AA, VA, RO, HO og SF: Rapportere kalkforbruk og behov for midler til nasjonale kalkingsprosjekter for 2008 pr. 30.06 og 31.12. Frist henholdsvis 15.07. og 10.01.
- 01RA14 Øs, OA, He, Op, Bu, Ve, Te, AA, VA, Ro, Ho og SF: Melde inn begrunnet behov for midler til lokale kalkingsprosjekter for 2008 innen 10.01.

Roviltforvaltning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- arbeide for å sikre bestander av bjørn, jerv, ulv, gaupe og kongeørn i tråd med etablerte bestandsmål i regionen, og innenfor denne rammen arbeide for at de skader som disse rovviltartene volder husdyr og tamrein blir minst mulig. FM skal sørge for en balansert og differensiert forvaltning. Arbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnda i den enkelte region
- sørge for informasjon om skadeforebyggende tiltak til kommuner og brukere, herunder informere om regelverk og tilgjengelige standarder/tjenester.
- etablere arenaer for dialog, kommunikasjon og kunnskapsformidling for rovvilt i forhold til berørte grupper. Arbeidet skal omfatte kommuner, lokalsamfunn, dyreeiere, jaktrettshavere, jegere, miljøorganisasjoner mv, regional forvaltning (rovviltnemnder, landbruks- og miljøvernavdelinger og dyrevernmmyndigheter), regionalt feltpersonell i tilknytning til skadedokumentasjon, sporing og bestandsregistrering (SNO) og de ulike forskningsmiljøene. Arbeidet skal skje i tråd med føringer fra rovviltnemnden i den enkelte region, og bør i størst mulig grad forankres i den regionale forvaltningsplanen for rovvilt.
- iverksette skadeforebyggende og konfliktdempende tiltak i henhold til føringer fra rovviltnemnda.

- forvalte kongeørn og betingede fellingstillatelser av bjørn, ulv og jerv i forbindelse med skadesituasjoner, samt administrere kvotejakt på gaupe og lisensfelling.
- fungere som faglig veileder og eventuelt sekretariat for regional rovviltnemnd.
- gi innspill til og bidra til videreutvikle regionale forvaltningsplaner for rovvilt
- behandle individuelle søknader om erstatning for husdyr og tamrein som blir drept eller skadet av rovvilt
- videreformidle rovviltobservasjoner til regional rovviltansvarlig i SNO,
- rapportere kjent kunnskap om hekkeforekomst av kongeørn for bruk i det nasjonale overvåkningsprogrammet for rovvilt både i henhold til fastsatt skjema og elektronisk i Rovbasen.
- informere og veilede brukere og kommuner om rovviltforvaltningen,
- innen eget fylke/region få til en god samordning av landbruks-, dyrevern- og miljøvirkemidler på regionalt nivå slik at statlige virkemidler innen rovviltforvaltningen drar i samme retning

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO34 i region 6, 7 og 8 samles prøver for kartlegging av bjørnebestanden. De aktuelle fylker må i henhold til særskilt instruks administrere og iverksette innsamling av prøver i regi av hjorteviltjegere. I tillegg skal FM bistå SNO ved særlige behov for målrettede innsamlinger i skadesituasjoner.
- 01SO35 videreføre arbeidet med å få en bedre oversikt over bjørnebestanden i de prioriterte regionene, jf overvåkningsprogrammet. De aktuelle fylkene må i henhold til særskilt instruks administrere og iverksette innsamling av prøver i regi av hjorteviltjegere. I tillegg skal FM bistå SNO ved særlige behov for målrettede innsamlinger i skadesituasjoner.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Internasjonale Konvensjoner

- [Bernkonvensjonen](#)
- [Konvensjonen om biologisk mangfold \(Rio de Janeiro 1992\) ratifisert av Norge i 1993.](#)

Lover

- [Lov av 29. mai 1981 nr. 38: Lov om viltet.](#)

Forskrifter

- [Forskrift av 18. mars 2005nr 242.: Forskrift om forvaltning av rovvilt.](#)
- [Forskrift av 4. mai 2001nr 468: Forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt.](#)

- [Forskrift av 2. juli 1999 nr. 720: Forskrift om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt.](#)

Annet

- [Innst. S. Nr. 301 \(1996-97\) Om rovviltmelding nr. 35.](#)
- [St. meld. Nr 24 \(2000-2001\). Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand.](#)
- [St. meld. Nr. 35 \(1996-1997\) Om rovviltforvaltning](#)
- [St. meld Nr 15 \(2003-2004\) Rovvilt i norsk natur](#)
- [Innst. S. Nr. 174 \(2003-2004\) Om rovvilt i norsk natur.](#)
- [Ot.prp.nr. 62 \(1998-99\) Om lov om endringer i lov av 29. mai 1981.](#)
- Regelverk for tilskudd til forebyggende tiltak mot rovviltskader, fastsatt 22.10.2004.
- Retningslinjer til forskrift av 4. mai 2001 om erstatning for tap og følgekostnader når tamrein blir drept eller skadet av rovvilt.
- Retningslinjer til forskrift av 2. juli 1999 om erstatning for tap og følgekostnader når husdyr blir drept eller skadet av rovvilt.
- [DNs internettsider om trua arter](#)
- www.rovviltportalen.no
- [Fellingsinstruksen](#)

Rapportering

- 01RA15 DN skal fortløpende orienteres om fellinger som iverksettes av FM ved at vedtakene legges ut på etablert Share-point løsning.
- 01RA16 oppdatering av Rovbasen; innsamlede data på DNA prøver legges inn fortløpende, søknader om erstatning for tamrein og sau, opplysninger om avgang av rovdyr som felles eller dør på annet vis m.m.

Forvaltning av trua arter

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- bidra til at arter oppført på nasjonal rødliste og deres leveområder blir forvaltet slik at artenes situasjon bedres.
- aktuelle FM skal følge DN's handlingsplan for fjellrev (DN rapport 2003-2).
- bidra til utarbeidelse og gjennomføring av handlingsplaner for trua arter. Oppdrag og evt tilleggfinansiering/styrking vil bli avtalt med de aktuelle embetene og nærmere presisert i eget brev.
- samarbeide med de FM som er vannregionmyndighet for å sikre at hensynet til trua arter i ferskvann og kystvann blir tilstrekkelig ivaretatt i forvaltningsplaner som følger av gjennomføringen av vannforskriften.

Oppdrag spesielt for 2008

Se eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag.](#)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Internasjonale konvensjoner

- Bernkonvensjonen av 19. September 1979.
- Konvensjonen om biologisk mangfold (Rio de Janeiro 1992) ratifisert av Norge i 1993.

Lover

- [Plan og bygningsloven](#)
- Lov om laksefisk og innlandsfisk m.v. av 15. mai 1992 nr. 47

Forskrifter

- [Forskrift av 13. juli 2001 om ferskvannskreps](#)
- [Forskrift av 30. desember 1992 om fangst av elveperlemusling](#)

Annet

- DN rapport 2003-2, Handlingsplan for fjellrev.
- DN rapport 1996-2, Handlingsplan for forvaltning av gjess.
- [Norsk rødliste 2006](#)
- [Lista over freda arter etter Naturvernloven](#)

Rapportering

01RA17 FM oversender fortløpende ny informasjon til DN som legger dette inn i Naturbasen.

01.3 Fremmede arter og GMOer

Faste oppgaver

DN tar sikte på å gi en nærmere avklaring av ambisjonsnivå og arbeidsmetoder gjennom løpende dialog og fagsamling i løpet av året.

Fylkesmannen skal:

- ha oversikt over viktige bruhoder for spredning av fremmede arter, nye funn/videre spredning av fremmede arter skal rapporteres til DN.
- ta initiativ til å utrydde forekomster av prioriterte arter som er bruhoder for videre spredning (jf bl a Svartelista)

- gjennomføre kartlegging og overvåking av fremmede arter som en del av det generelle skjøtselsarbeidet i verneområdene (jf bestillingsdialogen mellom FM og SNO)
- iverksette systematisk fjerning eller kontroll av fremmede arter som en del av det generelle skjøtselsarbeidet i verneområdene. I første omgang prioritere utvalgte verneområder hvor viktige verneverdier er akutt truet (jf Arbeidsmål 1.1 Forvaltning og naturoppsyn i verneområder)
- informere om risiko ved og regler for innførsel og spredning av fremmede arter. Informasjon skal fokuseres mot målgrupper som driver virksomhet som tilsiktet eller utilsiktet kan medføre innførsel og spredning av fremmede arter.
- bidra med oppfølging av Tverrsektoriell nasjonal strategi og tiltak mot fremmede skadelige organismer
- samarbeide med de FM som er vannregionmyndighet for å sikre at tiltak mot fremmede arter i ferskvann og kystvann er tilstrekkelig innarbeidet i forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer som følger av gjennomføringen av vannforskriften.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- [Bernkonvensjonen](#)
- [Konvensjonen om biologisk mangfold \(Rio de Janeiro 1992\) ratifisert av Norge i 1993.](#)
- Ramsarkonvensjonen
- Havrettskonvensjonen
- Konvensjonen om kontroll og behandling av ballastvann og sedimenter fra skip
- Den internasjonale plantevernkonvensjonen IPPC
- Klimakonvensjonen
- St. meld. Nr 21 (2004-2005) om Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand
- Tverrsektoriell nasjonal strategi mot fremmede skadelige arter
- Norsk Svarteliste 2007
- Lov om laksefisk og innlandsfisk
- Viltloven
- Akvakulturloven

01.4 Friluftsliv

Resultatkrav

Under Resultatområde 01.4 skal arbeidet med å ivareta friluftslivsinteresser i plansaker, sikring av nye friluftslivsområder og offensiv oppfølging av strandsonen, gis høyest prioritet. I tillegg skal fylkesmennene prioritere å legge til rette for at det utarbeides enkle forvaltningsplaner for de største og viktigste sikra friluftslivsområdene i fylket. Fylkesmennene skal også prioritere å følge opp Friluftslivsmeldingen og Folkehelsemeldinga i samarbeid med de øvrige avdelingene på embetet.

Allemannsretten

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- være talsmann for og vokter av allemannsretten, og det er spesielt viktig å informere om allemannsretten overfor barn og unge.
- utøve myndighet og behandle saker i henhold til Friluftsløven.
- ha en offensiv og framtidsrettet oppfølging av strandsonen, og bidra til økt tilgjengelighet i strandsonen og i jordbrukets kulturlandskap, særlig i dyrkingslandskapet nær byer og tettsteder (se også resultatområde 9).

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01S036 oppfordre alle kommuner med vanskelig tilgjengelig strandsone til å kartlegge og fjerne ferdselhindre i strandsonen, og informere kommunene om muligheten for å motta juridisk bistand fra DN i dette arbeidet.
- 01S037 delta i kystsonenettverket med sikte på regional samordning av strandsoneforvaltningen, og med særlig fokus på å styrke kommunenes kompetanse og håndtering av spørsmål knyttet til strandsona (se også resultatområde 06).
- 01S038 i AA, HO ,ST og NO, skal følge opp sekretariatsansvaret for kystsonenettverkene.)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Mulig tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap 1427

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Friluftsløven](#)

Veiledere

- [DN-håndbok 20 – 2002. Juss i strandsonen](#)
- [DN-håndbok 14 – 2000. Fjerning av ulovlige stengsler i strandsonen](#)
- [DN-håndbok 26 – 2005 Kartlegging av ferdselhindre i strandsonen](#)

Stimulerings / motiveringstiltak

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- i samarbeid med organisasjonene, fylkeskommunen og kommunene stimulere og motivere befolkningen og herunder særlig barn og unge til å utøve et helsefremmende og miljøvennlig

friluftsliv. Det er viktig å følge opp Friluftslivsmeldingen (St.meld. 39 (2000-2001) og Folkehelsemeldingen (St. meld. nr.16 (2002-2003)).

- bistå organisasjonene i satsingen på "Forum for natur og friluftsliv" ved å delta på møter og lignende i den grad det er behov og bruke forumene som ressurs i arbeidet med friluftsliv på regionalt og lokalt nivå.
- forvalte de statlige tilskuddsordninger til friluftsliv (Kap. 1427.74)
- innen 01.05. melde fra til DN om søknader om midler til anlegg for friluftsliv i fjellet er i tråd med statlige og kommunale bestemmelser.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO39 i samarbeid med fylkesmannens helse-, utdannings- og landbruksavdelinger bidra til utviklingen av nettverk og kompetanseutvikling i friluftsliv for lærere. Bidra til satsing på friluftsliv som ledd i helsemyndighetenes satsning på fysisk aktivitet herunder partnerskap for folkehelse.
- 01SO40 fylkene OA, BU, HE, OP, ST, NT må i samarbeid med fylkeskommunen ha en aktiv oppfølging av kommunenes ansvar for vedlikehold og merking av pilegrimsledene, f.eks. ved å sette temaet på dagsorden på en samling for de aktuelle kommunene, koordinere innkjøp av merkemateriell eller andre relevante tiltak.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Stortingsmeldinger

- [St. Meld. Nr. 39 Friluftsliv](#)
- [St.meld. nr. 16 \(2002–2003\) Resept for et sunnere Norge](#)

Lover

- [Friluftsløven](#)

Veiledere

- [Rundskriv T- 6/97](#)
- [Rundskriv T-1/2007. Tilskottsordninger for 2008](#)

Rapportering

01RA18 Tilskuddsrapportering, både på kap. 1427.74 og på spillemidler (01.05).

Sikring og ivaretagelse av attraktive friluftslivsområder

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- medvirke til at friluftslivsverdier og allemannsretten ivaretas i plan- og enkeltsaker etter plan- og bygningsloven ihht til sektoransvaret for friluftslivet, og om nødvendig fremme innsigelse til kommunale planer som ikke er i samsvar med nasjonal politikk.
- motivere kommunene til å gjennomføre vedtatte planer for grønnstruktur og markaområdene, legge til rette for friluftsliv og opplyse om mulighetene for å bruke sikringsmidler til kjøp av områder.
- stimulere kommunene til å fremme søknader om sikring av friluftslivsområder ved å vektlegge veiledning og kompetanseheving rundt sikringsarbeidet.
- oversende til DN kommunenes søknader om midler til statlig sikring av friluftslivsområder, med forslag til prioritering innen 1. mars.
- prioritere arbeidet med å sikre nye friluftslivsområder, i første rekke områder i strandsonen og grøntområder i de store byene
- bidra til å sikre allmennhetens tilgang til de friluftsområdene som Forsvaret og andre statlige institusjoner ikke lenger har bruk for som følge av omstillinger.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO41 Innen 1. februar prioritere og oversende kommunenes søknader om midler til tiltak for bedre tilgjengelighet i og til grønne områder i byer og tettsteder (jfr. kap 1400, post 80)
- 01SO42 oppfordre større kommuner med grenser mot skog og utmark til å utarbeide plan for forvaltning av "marka"-områdene, (jfr St.meld nr.23 (2001-2002) Bedre miljø i byer og tettsteder) og Stortingets behandling, og St.meld.nr 39 (2001-2002) Friluftsliv)
- 01SO43 oppfordre alle kommuner med tettsteder til å kartlegge og verdivurdere grønnstrukturen (jfr St.meld 23 og 39 nevnt ovenfor), og bidra til at denne kunnskapen brukes i arealplanleggingen.
- 01SO44 oppfordre alle kommuner til å kartlegge og verdsette friluftslivsområder, jfr DN - håndbok 25 - 2004.
- 01SO45 FM i ØF – HO skal bistå Friluftsrådenes Landsforbund ved gjennomføring av sikringsprosjektet – bl.a. ved å gjøre berørte kommuner kjent med de prioriteringer som er gjort gjennom sikringsprosjektet, og motivere kommunene til å fremme søknader om sikringsmidler i tråd med dette.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Plan og bygningsloven](#)

Veiledere

- Rundskriv T 1381 Reguleringsplan Bebyggelsesplan
- Rundskriv T 1382
- [Rundskriv T-1/2007. Tilskotsordninger for 2008](#)
- DN-håndbok 18 – 2001. Friluftsliv i konsekvensutredninger.

- [DN-håndbok 20 – 2002. Juss i strandsonen](#)
- [DN-håndbok 23- Grønn by ...arealplanlegging og grønnstruktur.](#)
- [DN-håndbok 24 -Marka. Planlegging av by- og tettstedsnære naturområder.](#)
- [DN-håndbok 25 – 2004 Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder](#)
- [DN-håndbok 26 – 2005 Kartlegging av ferdselhindre i strandsonen](#)

Annet

- Brev fra DN 26.04.2002; vedlagt: "Plan- og bygningsloven som virkemiddel for å ta vare på nasjonale og regionale miljøverdier".
- [St. Meld. Nr. 39 Friluftsliv](#)

Forvaltning og drift av de statlig sikra friluftslivsområdene

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- føre tilsyn med de statlige sikra friluftslivsområdene i fylket og sørge for at de forvaltes i tråd med gitte retningslinjer i DN-håndbok nr 16 –2001 på en måte som ivaretar det allmenne friluftsliv.
- forvalte den statlige tilskuddsordningen (kap. 1427.31) for tiltak i sikra friluftslivsområder.
- i aktuelle fylker i Sør-Norge er det ønskelig at Fylkesmannen bidrar til videre utvikling av Skjærgårdstjenesten, gjennom utbetaling av driftsmidler, som faglig premissgiver og gjennom deltakelse i etablerte samarbeidsfora.
- i ØF, OA, VF, TE, AA, VA og RO skal FM behandle søknader om driftsmidler til Skjærgårdstjenesten og utbetale dette til driftsområdene innen 15.mars.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 01SO46 ferdigstille enkle forvaltningsplaner for de største og viktigste sikra friluftslivsområder og gjennom disse framskaffe dokumentasjon på behov for investering.
- 01SO47 kartlegge historiske bygninger og anlegg som måtte finnes på friluftslivsområder hvor staten er grunneier. Oppdraget vil bli presisert i eget brev.
- 01SO48 Oppdatere Statens kulturhistoriske eiendommer sin database over kartlagte historiske bygninger og anlegg på friluftslivsområder hvor staten er grunneier. Oppdraget vil bli ytterligere presisert.
- 01SO49 kvalitetssikre og supplere egenskapsdata samt levere manglende kartdata til de statlig sikra friluftslivsområdene som ligger i Naturbasen.
- 01SO50 i ØF, OA, BU, VF, TE, AA, VA, RO og HO bidra til en positiv utvikling mht fortsatt integrering av naturoppsyn i Skjærgårdstjenestens daglige drift.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Retningslinjer

- [DNs instruksjer for kvalitetssikring av data](#)

Veiledere

- DN-håndbok nr 16 – 2001

Rapportering

01RA19 FM i Østfold, Oslo/Akershus, Vestfold, Telemark, Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland skal innen 1.april rapportere til SNO hvordan tildelte midler på kap 1426.32.1 er fordelt mellom driftsenhetene. Kopier av regnskap for 2007 skal følge rapporten.

Tilrettelegging for jakt og fiske

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- veilede kommuner om gjeldende regelverk for jakt og fiske, om jegerprøven og om jakt- og fiskemuligheter i fylket
- i samarbeid med brukernes og rettighetshavernes organisasjoner: videreutvikle strategier for rekruttering til jakt og fiske, samt følge opp arbeidet med bestandsplaner.
- ivareta sine oppgaver i forbindelse med jegerprøven, og motta kommunenes refusjonskrav for utgifter de har hatt ved gjennomføring av jegerprøven, sende samlet krav til DN, og refundere midlene tilbake innen 01.05

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Veiledere

- Rundskriv mars 2002 "Om kommunal viltforvaltning"
- Rundskriv september 2002 "Om utøvelse av jakt og fangst"

Annet

- Strategisk plan for innlandsfisk 2002 – 2006

02.3 Kulturmiljø

Se resultatområde 01.3.

Resultatområde 03 Rent hav og vann og giftfritt samfunn

Resultatkrav

Avløp og gjennomføring av forskrift om vannforvaltning (vannforskriften) er prioriterte oppgaver for FM i 2008. MD er hovedansvarlig for gjennomføringen av Europaparlamentets og -rådets direktiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av rammer for fellesskapstiltak for vannpolitikk (vanndirektivet) i Norge. DN koordinerer på direktoratsnivå, og bistår MD i oppfølgingen av vannregionene. På regionalt nivå vil det være vannregionmyndighetene som har koordineringsansvaret for å gjennomføre forskriften i nært samarbeid med vannregionutvalget. Oppfølging av arbeidet med tiltaksplaner for forurensede sedimenter i prioriterte fjordområder og videreføring av grunnforurensningsarbeidet er særlig prioriterte oppgaver for FM i 2008.

03.1 Helhetlig hav- og vannforvaltning

Resultatkrav

Det skal sikres en vannkvalitet i ferskvann og marine områder som medvirker til å opprettholde arter og økosystemer, og som tar hensyn til helse og trivsel for menneskene. Fylkesmannen skal bidra til dette gjennom arbeidet med vannforskriften, overvåking, innhenting av data og tilrettelegging av kunnskap.

De embeter som er utpekt som vannregionmyndighet skal samordne det regionale arbeidet med gjennomføring av Vannforskriften for å sikre bærekraftig bruk og vern av vannforekomstene. Det skal fastsettes miljømål for vannforekomstene, utarbeides regionale forvaltningsplaner med tiltaksprogram, og iverksettes overvåking. Vannforvaltningen skal være helhetlig, økosystembasert og systematisk, og basert på bred medvirkning. Vannregionmyndighetene har et særlig prosessansvar for utarbeidelse av forvaltningsplaner med tiltaksprogrammer, og skal sikre samordning av alle aktuelle sektormyndigheter på regionalt nivå gjennom Vannregionutvalget og involvering i den praktiske gjennomføringen. Også de FM som ikke er vannregionmyndighet skal medvirke i arbeidet.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- alle FM skal delta i arbeidet med karakterisering, forvaltningsplaner, tiltaksprogrammer og overvåking som følger av gjennomføringen av vannforskriften. Andre aktuelle avdelinger hos FM (for eksempel landbruk) må trekkes med i arbeidet
- de FM som er utpekt som VRM skal i tillegg samordne det regionale arbeidet i tråd med vannforskriftens §§ 21 og 22. Det skal legges særlig vekt på å sikre at alle aktuelle sektormyndigheter på regionalt nivå involveres aktivt i arbeidet gjennom Vannregionutvalget og involvering i den praktiske gjennomføringen. Vannregionmyndighetene skal lede Vannregionutvalget, og:
 - gi rammer og veiledning for organisering av arbeidet i vannområdene, i tråd med vannforskriftens § 23.
- alle FM skal bidra til å sikre bred medvirkning og informasjon om arbeidet med helhetlig vannforvaltning, i tråd med vannforskriftens § 27
- vannregionmyndighetene har et særskilt ansvar for informasjon og konsultasjon av regional referansegruppe tilknyttet vannregionutvalget, og gjennom aktiv tilrettelegging av

informasjon på regionale sider på Vannportalen. Vannregionmyndighetene er redaktør for de respektive regionale sider på Vannportalen

- alle FM må bidra til best mulig samordning mellom annen miljøforvaltning og arbeid som følger av vannforskriften, for å oppnå synergieffekter i en effektiv og helhetlig forvaltning. Dette gjelder blant annet kartlegging og overvåking, forvaltningsplaner for havområdene, forvaltning av områder med ulike typer vern, tiltak for å sikre eller styrke fiskebestandene, tiltak mot fremmede arter, og tiltak i forhold til miljøgifter, forurensing og overgjødsling
- ha en oppdatert oversikt over tilstanden i ferskvann og marint miljø gjennom egen overvåking, tilrettelegging av egen kunnskap og innhenting av data fra andre aktører
- formidle informasjon om tilstanden i vannforekomstene på en hensiktsmessig måte (blant annet gjennom Vann-nett, Vannmiljø og Miljøstatus)
- oppdatere SESAM ved å registrere alle nye overvåkingsdata og data som ikke er registrert tidligere år innen 1. juni
- registrere rapporter fra overvåkingsaktivitetene foregående år i Miljøreferanser og oversende et eksemplar av hver til SFT innen 1. juni

Oppdrag spesielt for 2008

Merknad: Innsatsen i 2008 skal ha fokus på å ferdigstille forvaltningsplaner med tiltaksprogrammer i de vannområder som er valgt ut til første planperiode. Alle FM skal bidra i arbeidet, men det skal ledes av vannregionmyndigheten i samarbeid med vannregionutvalget. 03SO1-03SO7

Fylkesmannen skal:

- 03SO1 bidra i utarbeidelse av regional forvaltningsplan med miljømål og tiltaksprogram for vannområdene som er utvalgt til første planperiode, i tråd med vannforskriftens §§ 24-26. Det er viktig at fristen for dette (31. desember 2008) overholdes, slik at forvaltningsplanene kan sendes på høring og vedtas av regional planmyndighet innen fristene som er satt i vannforskriftens § 29.
- 03SO2 i samråd med DN og SFT starte opp prioritert supplerende overvåking i tråd med overvåkingsprogram for vannregionen i de vannområder som er valgt ut til første planperiode
- 03SO3 klassifisere i henhold til de utvalgte vannforekomstene ihht økologiske klassifiseringssystemer som lanseres sommeren 2008
- 03SO4 bidra i inndeling av resterende arealer i hensiktsmessige vannforekomster og vannområder, der planarbeidet skal starte opp i neste periode.
- 03SO5 på forespørsel fra DN/SFT delta i utviklingsarbeid knyttet til vannforskriften, for eksempel som superbrukere av Vann-nett og Vannportal, revisjon av veiledningsmateriale, utprøving av klassifiseringssystemer og lignende
- 03SO6 sette av ressurser høsten 2008 til opplæring og innføring av nytt Vannmiljøsystem. SFT vil konkretisere dette i egen forespørsel til FM.
- 03SO7 Fra starten av 2008 må det sikres at overvåkingsdata som framskaffes gjennom myndighetsbruk eller egen overvåking blir lagret i Vannmiljø på en tilfredsstillende måte. Dokumentasjonen av dataene i Vannmiljø forutsetter også at alle overvåkingsrapporter er tilgjengelig elektronisk. SFT vil utarbeide minimumskrav for dette og gi nærmere informasjon om hvordan dette bør gjennomføres ved årsskiftet.
- 03SO8 oppdatere SESAM med nye overvåkingsdata og supplere med manglende registreringer innen 1. juni. SESAM vil bli konvertert til ny løsning (Vannmiljø) høsten

2008. Derfor er det viktig at fristen holdes. Tidspunkt for driftssetting av Vannmiljø blir sannsynligvis i november/desember. SFT vil gi nærmere informasjon om dette
- 03SO9 registrere i Miljøreferanser rapporter og prosjekter som i dag er registrert i SESAM, slik at disse blir tilgjengelige fra Vannmiljøsystemet. SFT vil presisere oppdraget i eget brev
- 03SO10 delta i et forvaltningsrettet fagseminar høsten 2008 arrangert av SFT - i samarbeid med øvrige relevante sentrale og regionale direktorater. Tema er helhetlig forvaltning av vann, kyst og hav - sammenhengen mellom vannforvaltningsforskriften og EUs marine strategi/forvaltningsplan for Nordsjøen. Det gjelder ikke OP, HE, STR, NTR, NO, TR, FI

Rapportering

- 03RA1 rapportere status for arbeidet med EUs vanddirektiv i foreløpig årsrapport

Bakgrunnsinformasjon

EU - direktiver

- [Vanddirektivet \(Europaparlamentets og -rådets direktiv 2000/60/EF av 23. oktober 2000 om fastsettelse av rammer for fellesskapstiltak for vannpolitikk\)](#)

Forskrifter

- Vannforskriften ([Forskrift om rammer for vannforvaltningen](#))

Veiledere

- Aktuelle veiledere og annet informasjonsmateriell tilgjengelig på <http://www.vannportalen.no>

Forvaltningsplan for Nordsjøen

- [Pressemelding fra Miljøverndepartementet](#)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Mulig tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap. 1400.

03.2 Overgjødsling og nedslamming

Avløp og akvakultur

Resultatkrav

Oppnådde reduksjoner av fosfor og nitrogen til eutrofipåvirkete deler av Nordsjøen skal opprettholdes. Ingen vannforekomster skal forringes som følge av økte utslipp av næringsalter eller partikler. Utslipp fra kommunal avløpssektor skal være i samsvar med avløpsreglene i forurensningsforskriften og eventuelt reduseres ytterligere for å sikre god økologisk tilstand for vannforekomstene innen 2021, jf. vannforskriften og st. meld. nr. 26 (2006–2007) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand. Utslipp av miljøgifter via kommunale avløpsanlegg skal stanses

innen 2020. Hovedinnsatsen skal vektlegge tiltak for å redusere tilførsler av miljøgifter fra produkter og aktiviteter, jf. st. meld. nr. 14 (2006–2007) Sammen for et giftfritt miljø.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- avgjøre innkomne søknader om utslipp av kommunalt avløpsvann i samsvar med forurensningsforskriften kapittel 14, TA-2237/2007, fra akvakultur i samsvar med TA-1653 og avrenning fra flyplasser i samsvar med forurensningsloven § 11
- bidra i arbeidet med å kartlegge og eventuelt begrense miljøgifter i avløpsvann og avløpsslam. FM skal vurdere relativt utslippsnivå og pålegg om kildeopsporing
- veilede kommunale forurensningsmyndigheter i bruk av forurensningsforskriften kapittel 11, 12, 13, 15, 15A og 16 og jordbruksforskriftene
- avgjøre klager på kommunale vedtak fattet i medhold av forurensningsforskriften kapittel 13 og 15A og jordbruksforskriftene
- besvare henvendelser innen avløpssektoren, akvakultur, landbruk og vassdragsaker
- gi uttalelse i innkomne vassdragsreguleringssaker hvor det er fare for forurensning
- sørge for at oppnådde reduksjoner av fosfor og nitrogen til eutrofipåvirkede deler av Nordsjøen opprettholdes
- samarbeide med de FM som er vannregionmyndighet for å sikre at tiltak mot overgjødning og nedslamming er tilstrekkelig innarbeidet i forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer som følger av gjennomføringen av vannforskriften.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 03SO11 delta i SFTs landsdekkende kontrollaksjon rettet mot store kommunale renseanlegg. Aksjonen skal bidra til bevisstgjøring om og utslippsreduksjon av næringssalter og miljøgifter
- 03SO12 delta i SFT/DNs landsdekkende undersøkelse av kommunenes forvaltning av miljøvernlovgivningen. I 2008 skal 3 kommuner i hvert fylke blant annet undersøkes med hensyn til kommunal avløpsmyndighet, jf. 07SO12
- 03SO13 sørge for at utslipp fra kommunal avløpssektor er i samsvar med kravene i forurensningsforskriften del 4 avløp. Kommunene skal oppfordres til snarest å igangsette arbeidet med å etterkomme kravene, særlig i de tilfeller hvor unntak ønskes. FM skal be om fremdriftsplaner og varsle tvangsmulkt dersom gjennomføringsfristen ikke overholdes
- 03SO14 kvalitetssikre og oppdatere data i "Forurensning", herunder i feltene "Status", "Delegert til kommunen" og "Tettbebyggelse" for avløpsanlegg som tilhører kap. 14. Beskrivelse av ytterligere felt vil bli gitt av SFT

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Bakgrunnsinformasjon

EU-direktiver

- [EUs avløpsdirektiv](#)

Lover

- [Lov av 13. mars 1981 nr. 06: Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(Forurensningsloven\)](#)

Forskrifter

- [Forskrift om begrenning av forurensning](#) (forurensningsforskriften)
 - Kapittel 4. Avløp
 - Kapittel 11 Generelle bestemmelser om avløp
 - Kapittel 12 Krav til utslipp av sanitært avløpsvann fra bolighus, hytter og lignende
 - Kapittel 13 Krav til utslipp av kommunalt avløpsvann fra mindre tettbebyggelser
- [Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav](#)(gjødselvarerforskriften)

Stortingsproposisjoner

- [St.prp. nr 1](#) (2007-2008) for MD for budsjettåret 2008, kap. 8

Retningslinjer

- [TA-2237](#): Sanitært og kommunalt avløpsvann. Retningslinjer til Fylkesmannen
- Fellesinstruks om forvaltning av reglene om miljøundersøkelser og overvåkning i drifts- og tildelingsforskriftene som trådte i kraft 25.mai 2005. Instruksen gjelder for fylkesmennene og regionkontorenes saksbehandling innen akvakultur.

Veiledere

- [TA-1060](#): Hovedplan avløp. Veiledning
- [TA-1061](#): Beredskapsplan for avløp. Veiledning
- [TA-1467](#): Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystvann. Veiledning
- [TA-1468](#): Klassifisering av miljøkvalitet i ferskvann. Veiledning
- [TA-1653](#): Fylkesmannens behandling av oppdrettssaker. Veileder 99-04
- [TA-1802](#): Veiledning til jordbruksforskriftene. Husdyrgjødsel, silopressaft og bakkeplanering
- [TA-1890](#): Resipientundersøkelser i fjorder og ferskvann. Veiledning
- TA- [2236](#): Utslipp av sanitært og kommunalt avløpsvann. Veiledning til kommunene
- [TA-2220](#): Prøvetaking og analyse av miljøgifter i innløp og utløp fra avløpsrensaneanlegg. Veiledning
- [TA-2237](#): [Utslipp av sanitært og kommunalt avløpsvann. Retningslinjer til Fylkesmannen](#)
- TA-?: Klimaendringer. Veiledning om mulige tiltak i avløpsanlegg (kommer våren 2008)
- TA-?: Veileder for tilsyn med kommunen som forvalter av miljøvernlovgivningen (kommer våren 2008)

Annet

- Årlige avløpsdata fra KOSTRA-rapporteringen (excelfil fra SSB)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

03.3 Oljeforurensning

Akutt forurensning

Resultatkrav

Fylkesmannen skal ha en systematisk og oppdatert oversikt over miljøressurser i fylket som kan skades av akutt forurensning og skal gi miljøfaglig bistand til Kystverket ved behov.

Fylkesmannen skal med sin kunnskap om lokalmiljøet og brede miljøkompetanse bidra til utarbeidelse av beredskapsplan, vedlikehold av miljøkart og informasjon om sårbare og følsomme miljøressurser i fylket. De skal også bidra til korrekte og nødvendige miljøprioriteringer i områder utsatt for akutt forurensning.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gi miljøfaglig bistand til Kystdirektoratets beredskapsavdeling under statlige aksjoner mot akutt forurensning og ved Kystdirektoratets tilsyn med slike aksjoner i privat/kommunal regi
- delta på statlige øvelser og beredskapssamlinger etter nærmere avtale
- føre tilsyn med akutt forurensning med lokale/regionale konsekvenser dersom myndighet i slike enkeltsaker blir delegert etter nærmere avtale
- veilede kommunale myndigheter ved håndtering av hendelser med akutt forurensning av lokal karakter
- ivareta de interkommunale beredskapsregionenes behov for systematisert, prioritert og kartfestet miljøressursinformasjon i deres planlegging og gjennomføring av aksjoner
- sørge for at Kystdirektoratets beredskapsavdeling og de respektive beredskapsregioner (IUAer) har en oppdatert, fylkesvis oversikt over aktuelle kontaktpersoner ved miljøvern avdelingen med ansvar for beredskap mot akutt forurensning, samt aktuelle miljøfaglige rådgiveres telefonnumre

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

03SO15 vedlikeholde datagrunnlaget og oppdatere kartene etter MOB-sjømodellen dersom endringer i verne-/miljøårbarhetsstatus eller andre forhold medfører behov for en slik oppdatering

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Bakgrunnsinformasjon

Annet

- Modell for identifikasjon og prioritering av miljøressurser i marint miljø:
<http://www.sft.no/publikasjoner/vann/1765/ta1765.pdf>
- Modell for identifikasjon og prioritering av miljøressurser på land:
<http://www.sft.no/publikasjoner/vann/1835/ta1835.pdf>
- Brukerveileder for MOB-land modellen

- Kommunalt beredskap mot akutt forurensning, en veiledning for kommunene og de interkommunale beredskapsregionene:
<http://www.sft.no/publikasjoner/vann/1565/ta1565.pdf>

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

03.4 Miljøgifter

Resultatkrav

Utslipp og bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier skal ikke føre til helseskader eller skader på naturens evne til produksjon og selvfornyelse. FM skal gjennom tilsyn og konsesjonsbehandling bidra til vesentlig reduksjon i risikoen for at utslipp og bruk fører til skade på helse og miljø for de kjemikaliene og bruksområdene som faller innenfor fylkesmannens ansvarsområde.

FM skal bidra til i arbeidet for å nå nasjonale arbeidsmål for forurenset grunn, sikre stans eller vesentlig reduksjon av spredning av miljøgifter fra forurenset grunn, og sikre en risikobasert reduksjon i spredning av andre helse- og miljøfarlige kjemikalier fra forurenset grunn, jfr. St.prp. nr. 1 (2007-2008). FM skal bidra til at det blir gjennomført tiltak på de dokumentert alvorligste grunnforurensningslokalitetene for å hindre utslipp til områder som er prioritert i arbeidet med forurenset sjøbunn og på steder hvor forurensningen kan medføre helseisiko for mennesker, jfr. St. meld. nr. 14 (2006-2007) Sammen for et giftfritt miljø (kjemikaliemeldingen). FM skal i samarbeid med SFT bidra til gjennomføringen av de 17 prioriterte tiltaksplanene for opprydding i forurenset sjøbunn.

SFT har det overordnede ansvaret for gjennomføring av handlingsplanen for opprydding i forurenset sjøbunn, slik den fremgår av kjemikaliemeldingen. FM skal bidra til gjennomføringen av handlingsplanen ved å være myndighetsutøver på sine områder, samt ved å være rådgiver overfor SFT. FM skal prioritere å sikre god informasjon og kommunikasjon om problemområdet ut til omverden, lokalbefolkning, politikere og så videre. Oppgavefordelingen mellom FM og SFT på sedimentområdet vil utdypes i et eget brev.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- sette av ressurser til å bistå SFT i arbeidet med å få kommuner og havner til å lede og sette i gang arbeidet med opprydding i de 17 tiltaksplanområdene
- ha oversikt over de viktigste kildene for spredning av helse- og miljøfarlige stoffer til sjøbunnen i tiltaksplanområdene. På eget myndighetsområde skal denne oversikten brukes til å begrense utslippene mest mulig. Dette gjelder både i forhold til de 17 tiltaksplanområdene, men også for andre områder
- ta kontakt med SFT ved saker på sedimentområdet som kan forventes å bli kontroversielle eller få prinsipielle betydning. Som hovedregel skal disse sakene løftes til SFT. Dette kan eksempelvis gjelde ved valg av disponeringsløsninger for forurensete sedimenter eller tildekking av større sjøområder som vil kreve en tillatelse i henhold til forurensningsloven
- avgjøre innkomne søknader om mudring og dumping av sedimenter, løsmasser og stein i samsvar med forurensningsforskriften kap. 22 "Mudring og dumping i sjø og vassdrag"

- rapportere elektronisk til SFT om mudring og dumping i sjø i henhold til rapporteringsmal innen 1. april
- avgjøre innkomne søknader om opprydding av grunnforurensning (i saker som ikke omfattes av forurensningsforskriftens kapittel 2), knyttet til deponier og innenfor industribransjer fylkesmannen har ansvar for
- være en pådriver for at kommunene legger inn data fra bygge- og gravesaker i grunnforurensningsdatabasen slik at den holdes oppdatert
- avgjøre klager på kommunale vedtak fattet i medhold av forurensningsforskriftens kapittel 2 "Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider"
- veilede kommunal forurensningsmyndighet i bruk av forurensningsforskriftens kapittel 2. "Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider"
- kontinuerlig vedlikeholde og oppdatere data i grunnforurensningsdatabasen for å sikre at allmennheten til enhver tid har oppdatert informasjon om lokalitetene som FM har ansvaret for innen delegerte bransjer, inkludert deponier
- avgjøre innkomne søknader om mudring og dumping av forurensede sedimenter, løsmasser og stein i samsvar med forurensningsforskriftens kap. 22 "Mudring og dumping i sjø og vassdrag."
- rapportere elektronisk til SFT om mudring og dumping i sjø i henhold til rapporteringsmal innen 1. april
- samarbeide med de FM som er vannregionmyndighet for å sikre at tiltak mot prioriterte stoffer i ferskvann og kystvann er tilstrekkelig innarbeidet i forvaltningsplaner og tiltaksprogrammer som følger av gjennomføringen av vannforskriften (§ 7).

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

03SO16	delta i en landsdekkende kontrollaksjon rettet mot forbudet mot bruk av PCB-holdige kondensatorer og oppfølging av merking av ruter
03SO17	sørge for at alle prioriterte skipsverft gis pålegg om klarlegge spredningen av helse- og miljøgifter fra sin virksomhet, og følge opp at skipsverftene følger disse påleggene
03SO18	i samarbeid med SFT, kommuner og havner bidra til å forankre arbeidet med forurenset sjøbunn lokalt, eksempelvis i forhold til miljøorganisasjoner, velforbund og andre beboerorganisasjoner
03SO19	følge opp de grunnforurensningslokalitetene som er gitt prioritet 1 for gjennomføring av fysiske tiltak i 2008. For de fylkene der det ikke foreligger noen prioritet 1 lokaliteter skal de grunnforurensningslokalitetene som er gitt prioritet 2 følges opp. Oppdraget er en oppfølging av 05SO.3 og 05SO.4 fra FM embetsoppdrag 2007
03SO20	løpende foreta nødvendige oppdateringer av de grunnforurensningslokalitetene som er gitt prioritet 1 og prioritet 2 i Grunnforurensningsdatabasen
03SO21	fortsatt bistå SFT i arbeidet med prøvetaking og kartlegging av tungmetallavrenning fra skytebaner

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal:

03RA3 rapportere status for fremdrift av arbeidet med de grunnforurensnings-lokalitetene som er gitt prioritet 1 og prioritet 2, jf. 05SO.3 i foreløpig årsrapport 2007.

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Lov av 13. mars 1981 nr. 06: Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(Forurensningsloven\)](#)

Forskrifter

- [Forskrift om begrensning av forurensning](#)(forurensningsforskriften)
 - Kapittel 2. Opprydding i forurenset grunn ved bygge- og gravearbeider
 - Kapittel 22. Mudring og dumping i sjø og vassdrag

Stortingsmeldinger

- [St.meld. nr. 12 \(2001-2002\) Rent og rikt hav](#)
- <http://odin.dep.no/md/norsk/publ/stmeld/022001-040020/index-hov009-b-n-a.html>
- [St.meld. nr. 26 \(2006-2007\) "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand", kap. 7.](#)
- [St.meld. nr. 14 \(2006-2007\) "Sammen for et giftfritt miljø – forutsetninger for en tryggere framtid", kap. 10.](#)

Veiledere

- [TA-1145](#): Håndtering av grunnforurensningssaker. Foreløpig saksbehandlingsveileder (rapport nr. 95:09)
- [TA-1629](#): Risikovurdering av forurenset grunn. Veileder 99:01A
- [TA-1979](#): Veileder for håndtering av forurensete sedimenter
- [TA-2085](#): Veileder for risikovurdering av forurenset sediment

Annet

- [TA-0719](#): Kartlegging av spesialavfall i deponier og forurenset grunn, sluttrapport (rapport 91:01).
- [TA-1547](#): Forurensete marine sedimenter (rapport 98:11)
- [TA-1566](#): Forurensete ferskvannsedimenter (rapport 98:16)
- [TA-1593](#): Forurenset grunn i Norge (statusrapport 1998)
- [TA-1774](#): Miljøgifter i norske fjorder, ambisjonsnivåer og strategi for arbeidet med forurenset sjøbunn. Oversikt over tilstand og prioriteringer
- Deponier med spesialavfall, forurenset grunn og forurensete sedimenter, handlingsplan for opprydding (rapport 92:32)
- Handlingsplaner for Helse- og miljøfarlige kjemikalier 1999 (MD) og Miljø og helse (SHD)
- Veiledning fylkesvise tiltaksplaner – forurensete sedimenter (brev fra SFT av 3. februar 2003)
- Manual: [System for prioritering av grunnforurensningssaker](#)

03.5 Avfall og gjenvinning

Resultatkrav

Fylkesmannen skal gjennom forvaltning av forurensningsloven med forskrifter og konsesjonspraksis bidra til å løse avfallsproblemene slik at det blir minst mulig ulempe for mennesker og miljø. Arbeidet med å ferdigstille tillatelser og følge opp deponiene er i tillegg til tilsynsarbeid for å redusere mengden farlig avfall med ukjent disponering, prioriterte oppgaver for FM i 2008.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- avgjøre innkomne søknader om og klager på tillatelser til mottak/lagring/behandling av avfall (inkl. slam) og mottak/lagring av farlig avfall
- gi råd og veiledning, samt formidle myndighetenes avfallspolitikk til kommuner, avfallsselskaper og andre aktører
- bistå med miljøfaglige råd til tollregionene i forbindelse med Toll- og avgiftsdirektoratets arbeid med sluttbehandlingsavgiften på avfall
- følge opp arbeidet med avfallsforskriftens kapittel 9, herunder nye krav til mottak av avfall (vedlegg II)
- Følge opp kommunenes gjennomføring av oppgaver og myndighet etter f-loven, herunder blant annet håndhevelse av forbudet mot ulovlig avfallshåndtering. Ny veileder for å styrke kommunenes kompetanse i oppfølgingen av forsøplingssaker kommer i løpet av våren 2008.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 03SO22 delta i landsomfattende kontrollaksjon rettet mot EE-avfall. Oppfølging av nytt regelverk fra 2006 om forhandlersiden og mottaksordningen
- 03SO23 føre kontroll med havner som ikke oppfyller krav om mottaksordninger og ikke har innført gebyrordning "no special fee". Eget oppdrag er sendt til FM
- 03SO24 ut fra fylkesvis liste på ca 450 store havner, innhente avfallsplaner fra havner hvor dette mangler
- 03SO25 innen 1.mars 2008 ferdigstille nye tillatelser til deponier etter avfallsforskriftens kapittel 9 dersom dette ikke har vært mulig innen 31. desember 2007 og oversende kopi av nye tillatelser etter avfallsforskriftens kapittel 9 og 10 til SFT
- 03SO26 følge opp deponier som skal avsluttes og fastsette krav til avslutnings- og etter driftsfasen og oversende kopi av vedtak til SFT
- 03SO27 kvalitetssikre eksisterende avfalls- og deponidata i "Forurensning" hvis dette ikke ble gjort i 2007
- 03SO28 i samarbeid med SFT gi informasjon og veiledning til kommunene i forbindelse med innføring av obligatoriske avfallsplaner i byggesaker. FMs oppgaver vil bli nærmere spesifisert av SFT
- 03SO29 delta i SFT/DNs landsdekkende undersøkelse av kommunenes forvaltning av miljøvernlovgivningen. I 2008 skal 3 kommuner i hvert fylke blant annet undersøkes med hensyn til kommunes myndighet på forsøpling. Se også 07SO12

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Rapportering

Fylkesmannen skal:

- 03RA2 rapportere resultatet fra 03SO21 og 03SO22 for avfall fra skip i de større havnene i foreløpig årsrapport.
- 03RA3 rapportere status for avfallsforbrenningsanlegg på eget skjema fra SFT (vedlegg til embetsoppdraget) i foreløpig årsrapport.
- 03RA4 rapportere status for deponiarbeidet i foreløpig årsrapport

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- Lov av 13. mars 1981 nr. 06: Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)

Forskrifter

- Forskrift om [gjenvinning og behandling av avfall](#)(avfallsforskriften)
 - Kapittel 4. Kasserte kjøretøy
 - Kapittel 9. Deponering av avfall
 - Kapittel 10. Forbrenning av avfall
 - Kapittel 11. Farlig avfall
- Forskrift om begrensning av forurensning (Forurensningsforskriften)
 - Kapittel 20. Levering og mottak av avfall fra lasterester fra skip
- Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften)
- Kapittel Regulerte produktgruppe

Veiledere

- TA-?: Ny veileder om forsøpling kommer våren 2008
- TA-?: Veileder for tilsyn med kommunen som forvalter av miljøvernlovgivningen (kommer våren 2008)

Resultatområde 04 Et stabilt klima og ren luft

Resultatkrav

Konsentrasjonen av klimagasser skal stabiliseres på et nivå som vil hindre farlig, menneskeskapt påvirkning av klimasystemet. Utslipp av svovel, nitrogenoksid, flyktige organiske forbindelser og ammoniakk skal reduseres, slik at påvirkning av naturen holdes innenfor kritiske belastningsgrenser og slik at menneskets helse ikke tar skade. Lokale problemer med luftforurensning og støy skal forebygges og reduseres for å sikre menneskers helse og trivsel.

04.1 Klimaendringer

Resultatkrav

St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk, legger frem sektorvise klimahandlingsplaner hvor også kommunesektoren inngår. Stortingsmeldingen gir blant annet forventninger til kommunene med hensyn til lokale klimatiltak og lokal tilpasning til klimaendringer, og på disse områdene har FM en generell veiledningsfunksjon overfor kommunesektoren.

DN utarbeidet i 2007 en rapport om mulige tilpasninger til klimaendringer i naturforvaltningen og anbefaler tilpasninger og tiltak på ulike forvaltningsnivå (DN rapport 2007-2 Klimaendringer –

tilpasninger og tiltak i naturforvaltningen). Nasjonale tilpasninger til klimaendringer ble ikke omhandlet i stortingsmeldingen nevnt over, men i løpet av våren 2008 vil det bli lagt fram en nasjonal strategi for tilpasninger til klimaendringer. Denne, samt DN - rapporten, vil kunne gi føringer for FMs videre arbeid innen tilpasninger til klimaendringer.

FM har virkemidler knyttet til regulering av klimagassutslipp fra sektorer som landbruk og avfallsbehandling, og i å sørge for at arealplaner tar klimamessige hensyn når det gjelder bosettings- og utbyggingsmønster, transport, energibehov og tilrettelegging for ny, fornybar energi. FM har også en viktig rolle i forbindelse med regional planlegging og koordinering innenfor disse områdene, og i å bidra til at kommunene utarbeider f.eks. lokale energiplaner og klimahandlingsplaner.

FM har også en rolle i å passe på at klimatiltak ikke kolliderer med andre miljømål innenfor f.eks. forurensning eller biodiversitet. FM bør også i sitt generelle arbeid overfor kommunene være oppmerksom på behov for lokale tilpasninger til kommende klimaendringer.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- på forespørsel fra SFT delta på tilsyn sammen med SFT hos virksomheter som har fått tildelt klimakvoter.
- ta opp klimautfordringen i sin dialog med kommunene (både med administrativ og politisk ledelse).
- delta aktivt i kommunale nettverk hvor klima er tema (prosjektet "Livskraftige kommuner").
- vurdere hvordan Miljøstatus, FM hjemmesider m.m. kan benyttes som kanal for informasjon om klima."
- generelt bidra til at klimatiltak ikke kolliderer med andre miljømål innen forurensning, biologisk mangfold, friluftsliv og landskap. Eksempelvis er det store utfordringer knyttet til ivaretagelse av grønnstruktur i byer og ivaretagelse av viktige leveområder for planter og dyr. Se også RO 6.1 (2,3 og 5 kulepunkt) hvor FMs oppgaver på feltet plan og klima er omtalt

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 04SO1 gjøre seg kjent med nasjonal klimapolitikk, som St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk, SFTs klimaveileder og klimakalkulator for kommunalt klimaarbeid, samt ENOVAs veileder for kommunale klima- og energiplaner.
- 04SO2 formidle til kommunene forventinger til deres innsats i klimaarbeidet og oppfordre til utarbeidelse av klimahandlingsplaner. SFTs klimaveileder og klimakalkulator skal gjøres kjent for kommunene gjennom kommunedialogen. SFT/DNs standardforedrag vil ligge til grunn for opplæringen
- 04SO3 gjennomføre opplæring av 2-3 personer innen hvert embete knyttet til problemstillinger rundt klimaendringer – effekter og tilpasninger i naturforvaltningen. DN vil bistå og tar sikte på å arrangere en samling for FM.

Bakgrunnsinformasjon

- St.meld. nr. 34 (2006-2007) Norsk klimapolitikk
- SFTs klimaveileder www.sft.no

- SFTs klimakalkulator www.sft.no
- ENOVAs kommuneveileder www.enova.no

04.4 Lokal luftkvalitet og støy

Resultatkrav

Problemer med lokal luftkvalitet og støyproblemer skal forebygges og reduseres slik at det blir tatt hensyn til helse og trivsel for menneskene. Fylkesmannen har en sentral rolle som forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriftens kapittel 5 om støy, samt veiledning av kommunene i henhold til retningslinje om behandling av støy i arealplanlegging (T-1442). Kommunen er forurensningsmyndighet etter forurensningsforskriftens kapittel 7 om lokal luftkvalitet. Fylkesmannens rolle er å veilede kommunene og i tillegg vurdere om hensyn til luftkvalitet er ivaretatt i overordnede planer.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- se til at bestemmelsene om støy (T-1442) er tilstrekkelig ivaretatt i kommunenes overordnede planlegging etter PBL, og etter behov også i andre plansaker, og følge opp kommunenes arbeid på dette området etter behov
- veilede og bistå kommunene i oppfølging av aktuelt regelverk for lokal luftkvalitet og støy

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 04SO4 veilede og informere aktuelle kommuner og andre anleggseiere om deres forpliktelser i forbindelse med kartlegging og tiltaksutredning etter forurensningsforskriftens kapittel 5 om støy. Kartleggingsfristen var 30.6.2007. SFT vil i eget brev be FM om rapportering av resultatene fra anleggseierne kartlegging innen 10. april 2008
- 04SO5 sørge for at dersom kartleggingene i 04SO1 viste behov for nærmere tiltaksutredninger skal anleggseierne ferdigstille disse senest ett år etter kartleggingen, det vil si 30.06.2008
- 04SO6 sende resultatene av tiltaksutredningene spesifisert i 04SO2 til SFT innen 1. september 2008. SFT vil sende ut rapporteringsskjema.
- 04SO7 legge inn opplysninger og krav i tillatelser for skytebaner i "Forurensning" samt bistå SFT med utforming av maler for søknad og tillatelser

Se også eget dokument: [Fylkesspesifikke oppdrag](#)

Bakgrunnsinformasjon

Lover

- [Lov av 13. mars 1981 nr. 06: Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(Forurensningsloven\)](#)

- Lov av 17. desember 2004 nr 99: Lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven)

Forskrifter

- [Forskrift om begrensnig av forurensning](#) (forurensningsforskriften)
 - Kapittel 5. Støy – kartlegging, handlingsplaner og tiltaksplaner for eksisterende virksomhet [24.05.2007 nr 699](#)
 - Kapittel 7. Lokal luftkvalitet [01.06.2004 nr. 931](#)
 - Kapittel 36. Behandling av tillatelser etter forurensningsloven

Retningslinjer

- [T-1442: Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging](#)

Veiledere

- [TA-1929](#): Bedriftenes egenrapportering til forurensningsmyndighetene. Veiledning
- [TA-1940](#): Veiledning til forskrift om lokal luftkvalitet
- [TA-2115](#): Veileder til Miljøverndepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (støyretningslinjen)

Annet

- [St.meld. nr. 26 \(2006-2007\) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand](#)
- [St.meld. nr. 34 \(2006-2007\) Norsk klimapolitikk](#)
- Myndighetsområder delegert til fylkesmannen: <http://odin.dep.no/022001-200010/>

Resultatområde 05 Internasjonalt miljørarbeid og miljø i nord- og polarområdene

Resultatkrav

Norge skal være et foregangsland i Miljøpolitikken og være en pådriver for å løse globale og regionale miljøproblemer og miljøskader i Norge som skyldes aktiviteter og utslipp i andre land. Norge vil legge stor vekt på å medvirke til at internasjonale rammevilkår sikrer en miljøvennlig utvikling globalt, regionalt og nasjonalt. Fylkesmannen skal i hovedsak delta i internasjonalt (globalt, regionalt og bilateralt) arbeid og prosesser som involverer internasjonal deltagelse der dette gjøres av hensyn til egen måloppnåelse. Fylkesmannen vil allikevel kunne få oppdrag på enkelte avgrensede områder innenfor resultatområdet eller der arbeidet er gitt særlig høy prioritet.

05.1 Miljørarbeid i internasjonale miljøfora, herunder EUs miljørarbeid og UNEP

Resultatkrav

DN og SFT vil kunne trekke på fylkesmannen i internasjonale prosesser i tilfeller der dette anses hensiktsmessig for å nå nasjonale mål. Videre forventes fylkesmannen å bidra med rapportering til DN og SFT i forbindelse med oppfølging av internasjonale forpliktelser, jf. norsk oppfølging av Ramsarkonvensjonen og fylkesmannens rapportering om norske områder på Ramsar-listen over internasjonalt verneverdige våtmarker (se 01RA7.). Fylkesmennene kan også bli trukket inn i nordisk samarbeid og tilhørende nordiske prosjekter der dette er aktuelt og i DN/SFTs arbeid med EØS-finansieringsordningene.

Vannforskriften, som legger grunnlaget for gjennomføring av EUs vanndirektiv i Norge,

forutsetter blant annet et nært samarbeid om grense - og grenseoverskridende vannforekomster. DN vil, etter avklaring med MD, gi de aktuelle vannregionmyndighetene rammer for dette arbeidet

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

05.2 Geografisk rettet miljøsamarbeid, herunder miljøbistand

Resultatkrav

DN, Kartverket, RA og SFT har fra 1. januar 2006 en felles avtale med NORAD, med SFT som koordinator, som innebærer at de skal være et felles fagsenter for NORAD når det gjelder miljø i bistanden. I fagsenteroppgavene ligger også ansvar for å sørge for at miljøforvaltningens beste og mest relevante kompetanse benyttes i miljøforvaltningens bistandsrelaterte oppgaver. I enkelte tilfelle vil denne finnes hos fylkesmennene, og fagsentrene vil derfor bruke slik kompetanse der dette er aktuelt. Det forutsettes at Fylkesmannen vil få refundert sine utgifter til medarbeidere i den tiden de er engasjert i bistandsoppgaver. Dersom medarbeideres deltakelse i bistandsoppgaver vil ha konsekvenser for øvrig oppgaveløsning, vil dette måtte avklares med direktoratene i hvert enkelt tilfelle.

Fylkesmennene kan også bli trukket inn i nordisk samarbeid og tilhørende nordiske prosjekter der dette er aktuelt og i DN/SFTs arbeid med EØS-finansieringsordningene.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Mulig tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap. 1427.

05.3 Miljøsamarbeid i nord- og polarområdene

Resultatkrav

DN og SFT er engasjert i arbeidet under den felles norsk-russiske Miljøvernkommisjonen og Arktisk råd med fem underliggende arbeidsgrupper. Videre arbeider etatene under Barentssamarbeidet under Barentsrådet (BRAC) og Barentsregionrådet (BRC) og Nordkalottsamarbeidet. I enkelte prosjekter vil viktig fagkompetanse finnes hos Fylkesmennenes miljøvernavdelinger og det er derfor av stor betydning å trekke miljøvernavdelingene med i dette samarbeidet. FM skal derfor, i den utstrekning DN/SFT/MD bestemmer, delta i relevante deler av arbeidet under Arktisk Råds program for bevaring av arktisk flora og fauna (CAFF), miljøsamarbeidet under Barentsrådet (BEAC) og under Barentsregionrådet (BRC), nordkalottsamarbeidet og samarbeidet under den blandede norsk/russiske miljøkommisjonen. Det forutsettes at prosjektmidlene til Barentssamarbeidet og det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet dekkes over MDs andel av UD's tilskuddsordninger for atomsikkerhetstiltak, og prosjektsamarbeid med Russland/SUS og arktisk samarbeid samt

handlingsplanen for søkerlandene til EU.. Det forutsettes at FMs deltakelse i prosjekter dekkes gjennom prosjektmidler fra MD og UD

Fylkesspesifikke oppdrag

FM i Nordland, Troms og Finnmark

FM skal bidra til at Norge kan nå de langsiktige miljømålene som er fastlagt for nordområdene, herunder for Barentsregionen og Barentshavet og for samarbeidet med Russland. FM skal, i den utstrekning DN/SFT/MD bestemmer, delta i relevante deler av arbeidet under Arktisk Råds program for bevaring av arktisk flora og fauna (CAFF), miljøsam arbeidet under Barentsrådet (BEAC) og under Barentsregionrådet (BRC), nordkalottsamarbeidet og samarbeidet under den blandede norsk/russiske miljøkommisjonen. Det forutsettes at prosjektmidlene til Barentssamarbeidet og det norsk-russiske miljøvernssamarbeidet dekkes over MDs andel av UDs tilskuddsordninger for atomsikkerhetstiltak, og prosjektsamarbeid med Russland/SUS og arktisk samarbeid samt handlingsplanen for søkerlandene til EU.

FM i Finnmark

Fylkesmannen skal innenfor rammen videreføre samarbeidet med Murmansk fylke, bidra aktivt i det bilaterale miljøvernssamarbeidet med Russland og i prosjektsamarbeidet under Utenriksdepartementets atomhandlingsplan. For samarbeid under atomhandlingsprogrammet kan Fylkesmannen i samråd med UD få dekning for driftsutgifter i forbindelse med prosjektarbeid. Prosjekter i Arbeidsprogrammet under Miljøkommisjonen vil bli gjennomført i samarbeid med og etter faglig veiledning av DN og SFT.

FM i Nordland

FM skal som lokal forvaltningsmyndighet for forhold knyttet til miljøvernforvaltning på Jan Mayen, følge opp det stedlige løpende forvaltningsansvaret innen miljøvernsektoren på Jan Mayen. Faglig veiledning skal gis etter behov fra DN og SFT. FM skal i 2008 starte opp arbeidet med å utarbeide en forvaltningsplan for Jan Mayen naturreservat (forutsatt at naturreservatet opprettes ved Kgl.Res. første halvår 2008).

FM i Hordaland

FM i Hordaland skal bistå SFT i det norsk-russiske samarbeidet om reduksjon av kvikksølvforurensning i Arkhangelsk region som er en del av arbeidesprogrammet for den blandede norsk-russiske miljøvernkommissjon i 2007-2008. FM vil få refundert sine reiseutgifter ved deltakelse.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

Bistand

- Miljødirektoratets fagsenteravtale med Norad (*SFT har denne*)
- [St.meld. nr. 35 \(2003-2004\) Felles kamp mot fattigdom](#)
- Regjeringens handlingsplan for miljørettet utviklingssamarbeid (UD 2006)
- [Norsk miljøbistand](#)

Nordområdene

- [St.meld. nr. 30 \(2004-2005\) Muligheter og utfordringer i nord](#)
- Norge- [Russlandssamarbeidet](#)
- [Arktisk råds hjemmesider](#)
- [Arktisk råds program for bevaring av arktisk flora og fauna – CAFF](#)
- [Arktisk råds overvåkingsprogram – AMAP](#)
- [Fylkesmannen i Nordlands temasider om Jan Mayen](#)
- [Miljøverndepartementets temasider om miljøvernssamarbeidet i Barentsregionen og norsk formannskap i 2007-2009](#)
- Miljøverndepartementets temasider om forvaltningsplan Barentshavet

Annet

- [Miljøverndepartementets temasider om EØS-finansieringsordningene](#)

6

6.1 Ansvar for at nasjonal politikk formidles og ivaretas

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- sørge for at nasjonal politikk nedfelt i St.meld. nr. 26 (2006-2007) *Regjeringens miljøpolitikk og rikets tilstand* formidles og ivaretas
- se til at arealplanleggingen bidrar til å redusere klimaendringenes trussel mot liv, helse og materielle verdier, samt samfunnsviktige funksjoner og infrastruktur, slik det er uttrykt blant annet i St.meld. nr. 34 Norsk klimapolitikk
- følge opp arealplanlegging slik at det nasjonalt og lokalt legges til rette for redusert utslipp av klimagasser
 - se til at utbyggingsmønster og transportsystem samordnes med sikte på redusert motorisert transportbehov og økt bruk av kollektivtransport og sykkel fremfor bil
- bidra til kompetanseoppbygging i kommunene på plan- og miljøområdet gjennom å støtte opp om kommuner som deltar i Miljøverndepartementet/KS-programmet Livskraftige

kommuner samt bistå med erfaringsformidling og rekruttering av nye kommuner til programmet.

- Arbeidsmåten i programmet og forventninger til fylkesmannens rolle er nærmere beskrevet i brev fra Miljøverndepartementet av 3. mars 2007. I 2008 forventes økt behov for bistand til å analysere status, mål, utviklingstrekk og resultater i kommunene innenfor de temaområder der fylkesmannen sitter med kompetanse, erfaring og datagrunnlag.
- gjennom veiledning og dialog bidra til at det gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser i planleggingen etter plan- og bygningsloven, herunder ta hensyn til nye behov som følge av klimaendringer. Fylkesmannen skal også sørge for at samfunnssikkerhet legges til grunn for arealbruken.
- følge opp planlegging av fjellområder slik at disse forvaltes på en bærekraftig måte. Sentrale tema er reiseliv, fritidsbebyggelse og næringsutvikling i distriktene. Næringsmessig utnyttning, naturverdier og friluftsliv skal sikres og gjensidig utfyller hverandre
 - sikre villreins leveområder gjennom regionale planprosesser og etablering av europeiske og nasjonale villreinområder
- bidra til sikring og utvikling av markaområder og andre viktige by- og tettstedsnære friluftslivsområder i aktuelle kommuner uten slikt plangrunnlag
- bidra til at miljøkvaliteter i landskapet skal sikres og utvikles gjennom økt kunnskap og bevisst planlegging og arealpolitikk, bl.a. med basis i den europeiske landskapskonvensjonen
- se til at høyproduktive landbruksarealer og det biologiske ressursgrunnlaget er godt dokumentert, og at hensynet til disse arealene legges til grunn for planleggingen og vedtak etter sektorlovgivningen
- bidra til at nasjonale mål for vindkraftutbygging oppfylles med minst mulig negative miljøkonsekvenser.
 - bidra i utarbeiding av regionale planer for vindkraft, basert på de nye retningslinjene for planlegging og lokalisering av vindkraftanlegg.
 - bidra til gjennomføringen av tematisk konfliktvurdering av vindkraftprosjekt
 - bidra til at vindkraftutbygginger gjennomføres ihht vedtatte fylkesdelplaner, om nødvendig ved å gå til innsigelse mot planer som ikke er i samsvar med vedtatt plan og har vesentlige negative miljøkonsekvenser,
- bidra til utarbeiding av kommunale eller regionale planer for småkraft, basert på de nye faglige retningslinjene for utarbeidelse av fylkesvise planer for småkraftverk. Slike planer må være tilpasset forvaltningsplaner som følger av vannforskriften, i de vannområder der det er aktuelt.
- bidra til at strandsonen bevares som verdifullt natur- og friluftsområde, og sikres god tilgjengelighet for allmennheten
 - overvåke og kontrollere at utviklingen av strandsonen er i samsvar med nasjonale mål
 - gjennom aktiv veiledning, og i samarbeid med fylkeskommunen og kommunene ha en offensiv og framtidsrettet oppfølging av strandsonen.
 - sørge for en restriktiv behandling av planer og dispensasjoner, slik at man unngår nedbygging av strandsonen
 - samarbeide gjennom de 4 regionale kystsonenettverkene
 - fylkesmennene skal også oppfordre alle kommuner med vanskelig tilgjengelig strandsoner til å kartlegge og fjerne ferdselhindre i strandsonen, og informere kommunene om muligheten for å motta juridisk bistand fra DN i dette arbeidet.
 - i AA, HO, ST og NO, skal følge opp sekretariatsansvaret for Kystsonenettverkene.
- bidra til å sikre vassdragene gjennom helhetlig arealpolitikk som ivaretar vassdragslandskap, vassdragsbelter og vannressurser. Dette arbeidet må sees i sammenheng med arbeidet med forvaltningsplaner som følger av vannforskriften. De embeter som er utpekt som vannregionmyndighet skal samordne og lede arbeidet med regionale forvaltningsplaner og

tiltaksprogram i tråd med vannforskriften og vanddirektivet, og gi rammer og veiledning for organisering av planarbeidet i vannområdene. Også de embetene som ikke er vannregionmyndighet skal medvirke i arbeidet. (se detaljert beskrivelse under resultatområde 03.1).

- medvirke til at fritidsbebyggelse lokaliseres og utformes med vekt på landskap, miljøverdier, ressursbruk og estetikk, jf. hovedprinsippene nedfelt i St.meld. nr. 26 (2006-2007) og veileder om Planlegging av fritidsbebyggelse (T-1450)
- bidra til at byer og tettsteder utvikles slik at miljø, livskvalitet og helse fremmes gjennom god stedsforming, boligkvalitet, miljøvennlig transport og gode, tilgjengelige utearealer med høy kvalitet
- følge opp sikring og tilrettelegging av grønnstrukturen gjennom arealplanlegging, erverv, handlingsprogrammer og tiltak
- sørge for at de nasjonale målene og gjeldende regelverk for lokal luftkvalitet og støy blir gjort kjent og ivaretatt
- påse at statlige myndigheter så tidlig som mulig informerer vertskommunen om planlagt avhending av eiendom og lokalisering av ny virksomhet, og at lokale myndigheters ønske om plassering av statlige nybygg ses i lys av den samlede byutvikling
- følge opp godkjente fylkesplaner og fylkesdelplaner for kjøpesentre
- påse at regjeringens politikk på barne- og ungdomsområdet følges opp i kommunenes planlegging, herunder at barnerepresentantordningen er gjennomført i kommunene og at viktige arealer for barns oppvekstmiljø sikres i planleggingen, jf. Rikspolitiske retningslinjer for barn og unge i planleggingen
- medvirke til at St.meld. nr 40 (2002-2003) om Nedbygging av funksjonshemmende barrierer følges opp slik at hensynet til universell utforming og tilgjengelighet for alle ivaretas i planleggingen
 - aktivt formidle innhold i rundskriv T-5/99 Tilgjengelighet for alle og se dette i sammenheng med ny bestemmelse om tilgjengelighet i § 4 i) i forskrift om konsekvensutredninger
 - være støttespiller for kommuner som ønsker å utvikle universell utforming som strategi og styrke nettverk og erfaringsformidling mellom kommuner på dette området, jf Tiltak BU 31 i [Regjeringens handlingsplan for økt tilgjengelighet for personer med nedsatt funksjonsevne](#), og KS/MD-programmet Livskraftige kommuner
- bidra til at helsehensyn trekkes inn i samfunnsplanleggingen, herunder medvirke til at forebyggende og helsefremmende arbeid får en sterkere forankring i de kommunale plan- og beslutningsprosessene
- bidra til at areal- og miljødokumentasjon blir godt integrert i planer og enkeltsaker
- ivareta hensynet til det biologiske mangfoldet og bidra til integrering av verneplanarbeidet i planleggingen
- bidra til å sikre reindriftens interesser i plansammenheng og i enkeltsaker
- vurdere om plan- eller utredningsprogrammet ivaretar nasjonale eller vesentlige regionale hensyn. I saker hvor dette ikke er ivaretatt skal ansvarlig myndighet forelegge programmet for Miljøverndepartementet før fastsetting.

Oppdrag spesielt for 2008

- 06SO1 bidra med formidling og veiledning i forbindelse med iverksetting av ny plan- og bygningslov
- 06SO2 bidra i arbeidet med regionale planer for utbygging av vindkraft
- 06SO3 Utvikle og følge opp strategien for arbeidet med universell utforming i fylket i samarbeid med fylkeskommunen og fylkets råd for funksjonshemmede og være aktiv i forberedelsene av rikspolitiske retningslinjer for universell utforming i høringsfasen og

følge opp når retningslinjene trer i kraft. Fylkesmenn med planlagte aktiviteter knyttet til dette oppdraget kan melde behov for ressurser til Miljøverndepartementet innen 1.mai.

Rapportering

- 06RA1 Fylkesmannen skal rapportere om saker etter plan- og bygningsloven. Rapporteringen skal skje tertialvis på: <http://rapportering.fylkesmannen.no/>
- 06RA2 Fylkesmannen skal rapportere på bruk av økonomiske ordninger der universell utforming er inkludert.
- 06RA3 Fylkesmannen skal rapportere på strategiarbeidet for universell utforming i 2008 (jfr 2006 og 2007) og samtidig redegjøre for de viktigste utfordringene for arbeidet med universell utforming i fylket fremover, hvilke virkemiddel som skal benyttes og peke på evt behov for nye virkemidler
- 06RA4 Fylkesmannen skal rapportere på bruk av midler over kapittel 1400 post 8

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Mulig tilleggsfinansiering over kap 1400 post 80 knyttet til oppdragene for universell utforming.

6.2 Fylkesmannen som styringsmessig bindeledd og rettssikkerhetsgarantist

Faste oppgaver

Fylkesmannen er et styringsmessig bindeledd mellom kommunene og de sentrale, statlige myndigheter.

Fylkesmannen skal:

- veilede om riktig forståelse og praktisering av plan- og bygningsloven, herunder bidra med formidling og veiledning i forbindelse med iverksetting av ny plan- og bygningslov.
- etter behov vurdere den juridiske holdbarheten av kommuneplaner med bestemmelser
- ved oppstart av plan- eller søknadsarbeid, samt på forespørsel fra ansvarlig myndighet, bistå med sikte på avklaring ved usikkerhet om planer eller tiltak kan få vesentlige virkninger
- uttale seg til forslag til planprogram og til planforslag med konsekvensutredning
- bidra til at datasett for viktige hensyn som skal sikres gjennom arealplanleggingen (bl.a. Naturbase, Elvedeltadatabase og INON) er oppdatert, og gjennom veiledning bidra til at det gjøres rett bruk av datasettene
- ved høring av kommuneplaner og kommundelplaner være spesielt oppmerksom på at alle relevante regionale etater med innsigelseskompetanse blir hørt, jf rundskriv T-5/95 Retningslinjer for bruk av innsigelse i plansaker
- innen den frist kommunen setter fremme innsigelse der kommunale planer ikke er i samsvar med nasjonale interesser
- gjennomføre mekling i innsigelsessaker etter behov, i samsvar med rundskriv T- 5/95
- bistå kommunene i arbeidet med ulovlighetsoppfølging og kartlegging av ulovlige stengsler i strandsonen, og om nødvendig å anmelde forhold som kommunene unnlater å følge opp.

Fylkesmannen har en viktig funksjon som rettssikkerhetsgarantist overfor borgerne og næringslivet i forhold til den kommunale forvaltning.

Fylkesmannen skal:

- behandle klager over kommunale vedtak etter plan- og bygningsloven og prioritere klager der det er gitt oppsettende virkning etter fvl § 42
- forberede klagesaker som skal til Miljøverndepartementet
- behandle krav om saksomkostninger etter forvaltningsloven i plan- og byggesaker
- behandle søknader fra kommunene om forlengelse av bygge- og deleforbud
- trygge enkeltpersoners rettstilling og sørge for at hensyn til blant annet estetikk, helse, miljø og sikkerhet ivaretas i de enkelte plan- og byggesakene
- bistå Regjeringsadvokaten i rettsaker der Staten v/Miljøverndepartementet er saksøkt

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510) Når det gjelder kartlegging av ulovligheter og ulovlighetsoppfølging i strandsona: mulig tilleggsfinansiering (styrking i 2008) over kap 1427

6.3 Samordning av statlige interesser

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- samordne statlige interesser og bidra til at fylkeskommunen og kommunene får et mest mulig helhetlig bilde av statens forventninger og krav i planleggingen
- bistå med å organisere regional stats deltagelse i kommunal og regional planlegging, og sørge for at statsetatene deltar som forutsatt i planarbeidet og gjennomføringen av godkjente planer, bl.a. ved lokalisering av statlig virksomhet
- De embeter som er utpekt som vannregionmyndighet, har et særlig ansvar for å sikre samordning av alle aktuelle sektormyndigheter på regionalt nivå gjennom vannregionutvalget og involvering i den praktiske gjennomføringen av arbeidet som følger av vannforskriften.
- bidra til samspill og synergi mellom egne mål og målene innen andre sektorer
- bidra aktivt i regionale planfora eller andre samarbeidsfora knyttet til planlegging

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon til resultatområde 6.1, 6.2 og 6.3

Miljøverndepartementets planside: www.planlegging.no

Konvensjoner og direktiver

- [Lov om gjennomføring i norsk rett av miljøvernkonvensjon mellom Norge, Danmark, Finland og Sverige, undertegnet 19 februar 1974.](#)
- [Den europeiske landskapskonvensjonen](#), ratifisert av Norge 23. oktober 2001, trådte i kraft 1. mars 2004.
- [EIA Convention](#)

- [SEA Protocol](#)
- [T-1357 Retningslinjer for bærekraftig romlig utvikling av det europeiske kontinentet](#) Den europeiske konferansen for ministre med ansvar for regional planlegging (CEMAT)
- [Guiding Principles for Sustainable Spatial Development of the European Continent](#)

Stortingsmeldinger

- [Stmeld nr 26 \(2006-2007\) Regjeringens miljøpolitikk og rikets miljøtilstand](#)
- [St.meld nr 34 \(2006-2007\) Norsk klimapolitikk](#)
- [St.meld.nr 21 \(2004-2005\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand](#)
- [St.meld. nr. 29 \(1996-97\) Regional planlegging og arealpolitikk](#)
- [St.meld. nr. 30 \(2002-2003\) «Norge digitalt» - et felles fundament for verdiskaping](#)
- [St.meld. nr. 25 \(2002-2003\) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand](#)
- [St.meld. nr. 23 \(2001-2002\) Bedre miljø i byer og tettsteder](#)
- [St.meld. nr. 40 \(2002-2003\) Nedbygging av funksjonshemmende barrierer. Strategier, mål og tiltak i politikken for personer med nedsatt funksjonsevne se også: \[www.universell utforming.miljo.no\]\(http://www.universell.utforming.miljo.no\)](#)
- [St.meld. nr. 39 \(2000-2001\) Friluftsliv](#)

Lover

- [Plan- og bygningsloven.](#)
- [Lov om friluftslivet.](#)
- [Lov om naturvern.](#)
- [Lov om kulturminner.](#)
- [Lov om motorferdsel i utmark og vassdrag.](#)
- [Lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom \(Delingsloven\).](#)
- [Lov om vern mot forurensninger og om avfall \(Forurensningsloven\).](#)
- [Lov om endringer i lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall \(forurensningsloven\).](#)
- [Lov om viltet.](#)
- [Lov om endringer i lov av 29. mai 1981 nr. 38 om viltet.](#)
- [Lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet \(miljøinformasjonsloven\).](#)
- [Kommuneloven](#)
- [Jordloven](#)
- [Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker](#)
- [Lov om vassdrag og grunnvann \(vannressursloven\).](#)
- [Lov om laksefisk og innlandsfisk m.v.](#)

Forskrifter

- [2005.12.15 nr 1691:](#) (MD) Forskrift om endring i forskrift om begrensning av forurensning (forurensningsforskriften). [2004.05.27 nr 779:](#) Forskrift om tidsfrister og sanksjoner ved overskridelse av fristene for private planforslag etter § 30 i plan- og bygningsloven.
- [2004.05.10 nr 736 :](#) [Forskrift om kart og stedfestet informasjon](#)
- [2003.06.26 nr 0968:](#) Forskrift om føringen av grunneiendoms-, adresse- og bygningsregisteret (GAB-registeret).
- [2003.06.26 nr 0968:](#) Forskrift om føringen av grunneiendoms-, adresse- og bygningsregisteret (GAB-registeret).
- [1999.05.21 nr 0502:](#) Forskrift om konsekvensutredninger.
- [1999.01.08 nr 0010:](#) Rikspolitisk bestemmelse om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder.
- [1997.01.22 nr 0033:](#) Forskrift om krav til byggverk og produkter til byggverk.
- [1995.09.20 nr 4146:](#) Rikspolitiske retningslinjer for barn og planlegging.

- [1994.11.10 nr 1001](#):Forskrift om rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag.
- [1993.08.20 nr 0817](#):Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal- og transportplanlegging.
- [1988.05.15 nr 0356](#):Forskrift for bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag.
- [1988.03.14 nr 0225](#):Forskrift om bruk av kommunens myndighet etter lov om motorferdsel i utmark og vassdrag - forbud mot helikopterskiing og liknende.
- [1983.07.08 nr 1250](#):Forskrift om rett til å foreta eiendomsinngrep etter oereigningsloven.
- [1983.01.24 nr 0060](#):Forskrift om iverksetting av rapportering til bygningsregisteret i GAB-systemet ved fylkeskartkontorene.
- [1979.10.19 nr 0004](#):Forskrift til lov om kartlegging, deling og registrering av grunneiendom (delingsloven). Del. av myndighet.
- [1979.02.09 nr 8785](#):Forskrift om faglig ansvarsfordeling mv. etter kulturminneloven.

Forarbeider

- [Ot.prp. nr. 113 \(2001-2002\)](#)Om lov om endringer i plan- og bygningsloven (tidsfrister i planleggingen, kart og stedfestet informasjon)
- [Ot.prp. nr. 47 \(2003-2004\)](#)Om lov om endringer i plan- og bygningsloven (konsekvensutredninger)

Rundskriv, veiledere, brev mv

- [Nettside for " i – et livskraftig fellesskap"](#)
- [T-1450 Planlegging av fritidsbebyggelse](#)
- [T-1443 Plan- og bygningsloven og Landbruk Pluss](#)
- [Plan og kart etter plan- og bygningsloven](#)
- [T-1412 Digitale planer etter plan- og bygningsloven](#)
- [Veileder for barnerepresentanten](#)
- [Rundskriv T-2/04 om ikraftsetting av endringer i plan- og bygningsloven](#)
- [Fylkesplaner avløser kjøpesenterstoppen](#)Brev - rikspolitisk bestemmelse om midlertidig etableringsstopp for kjøpesentre utenfor sentrale deler av byer og tettsteder bortfalt 01.02.04
- [T-1442 Behandling av støy i arealplanlegging.](#) Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging
- [TA-2115 Veileder til støyretningslinjen](#)
- [Asylmottak - kommunenes behandling etter plan- og bygningsloven](#)
- [T-2/03 Om endringer i plan- og bygningsloven](#) Tidsfrister i planleggingen, kart og stedfestet informasjon
- [Rundskriv H-05/02](#) Juridiske spørsmål vedrørende utbyggingsavtaler i tilknytning til plan- og byggesaksbehandling m.v.
- <http://odin.dep.no/filarkiv/167605/rundskrivh14-02.doc.file> Veiledning, ekspropriasjonsbestemmelser
- [T-2/01 Om arealplanlegging og golfbaner](#)
- [T-2/1446 Konsekvensutredninger etter plan- og bygningsloven](#)
- <http://www.regjeringen.no/nb/dep/md/dok/veiledninger/2006/Forskrift-om-konsekvensutredninger--plan.html?id=88424>
- [T-3/00 Kulturminne - Kirke](#)Forvaltning av kirke, kirkegård og kirkens omgivelser som kulturminne og kulturmiljø
- [T-3/99 Naturvernloven](#)Saksbehandlingsregler etter naturvernloven
- [T-5/99 Tilgjengelighet for alle](#)
- [T-5/98 Kommunens myndighet](#)Kommunens myndighet og plikter etter forurensningsloven
- [T-2/98 B Fylkes- og kommuneplanleggingen](#)Nasjonale mål og interesser i fylkes- og kommuneplanleggingen
- [T-3/98 B Fylkesplanene](#)Arbeidet med fylkesplanene : Fylkeskommunens og statens roller og oppgaver

- [T-5/97 Fareområder](#) Arealplanlegging og utbygging i fareområder
- [T-4/97 Grad av utnytting](#) Vedtak om endring av byggeforskrift av 27. mai 1987, kap 21 om kartverk og kap 22 om grad av utnytting
- [Rundskriv H-07/97](#) Om endringer av estetikkbestemmelser i plan- og bygningsloven
- [T-6/96 Overføring av myndighet](#) Overføring av myndighet etter plan- og bygningsloven til fylkesmannen
- [T-5/96 Mineralske lausmassar](#) Mineralske lausmassar - Behandling etter plan- og bygningslova
- [T-4/96 Ressursutnytting i kystsonen](#) Lover og retningslinjer for planlegging og ressursutnytting i kystsonen
- [T-1/96 Motorferdsel i utmark](#) Om lov om motorferdsel i utmark og vassdrag av 10.juni 1977 nr.82
- [T-5/95 Innsigelse i plansaker](#) Retningslinjer for bruk av innsigelse i plansaker etter plan- og bygningsloven
- [T-1/95 Barn og planlegging](#) (Finnes i urevidert opptrykk merket T-4/98)
- [T-4/95 Motsegn i plansaker](#) Retningslinjer for bruk av motsegn i plansaker
- [T-6/93 Overføring av myndighet](#) Overføring til fylkesmannen av myndighet vedrørende lovlighetskontroll etter kommuneloven
- [T-5/93 Samordnet areal og transportplanlegging.](#) Rikspolitiske retningslinjer for samordnet areal og transportplanlegging
- [T-4/93 Oslofjordregionen](#) Planlegging i kyst- og sjøområder i Oslofjordregionen
- [T-4/92 Kulturminnevern](#) Kulturminnevern og planlegging etter plan og bygningsloven
- [T-1/90 Overføring av myndighet](#) Overføring til fylkesmannen av myndighet etter plan- og bygningsloven til å forlenge midlertidig forbud mot deling og byggearbeid uten begrensning (§ 33)
- [T-5/89 Ikraftsetting](#) Ikraftsetting av endringer i plan og bygningsloven og visse andre arealdisponeringslover
- [T-6/89 Delegasjon](#) Nye forskrifter til kulturminneloven om faglig ansvarsområde mv. delegasjon
- [T-6/87 Oversendelse](#) Oversendelse av kommuneplaner og reguleringsplaner
- [T-2/87 Naturforvaltning](#) Naturforvaltning og plan og bygningsloven
- [T-8/86 Overføring myndighet](#) Overføring til fylkesmannen av myndighet etter plan- og bygningsloven
- [T-7/86 Ikraftsetting](#) Ikraftsetting av ny plan- og bygningslov
- [T-5/84 Dispensasjon](#) Om dispensasjon fra reguleringsplan (Bygningslovens § 7) og endring av reguleringsplan (Bygningslovens § 28)
- [T-21/83 Bevaringsplan](#) Bevaringsplan - Reguleringsplanlegging etter bygningsloven for å bevare eldre bebyggelse
- [T-1442 Behandling av støy i arealplanlegging](#) Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging
- [T-1082](#) Rikspolitiske retningslinjer for verna vassdrag : gjevne ved kongeleg resolusjon av 10. november 1994
- [DN-håndbok 6 – 1994 Planlegging av grønnstruktur](#) en i byer og tettsteder
- [DN-håndbok 23 – 2003 Grønn by](#) – arealplanlegging og grønnstruktur
- [DN-håndbok 24 – 2003 Marka](#) – Planlegging av by- og tettstedsnære naturområder

6.4 Kart og geodata

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- Lov om egedomsregistrering vil tre i kraft i 2009. Fylkesmannen må sammen med Statens kartverk bidra til at kommunene sørger for at antall ikke utførte saker etter gjeldende delingslov i størst mulig grad blir gjennomført før ny lov trer i kraft.
- produsere, kvalitetssikre, vedlikeholde og ajourholde geodata etter gjeldende SOSI- standard og de retningslinjer som blir gitt av direktoratene.
- bidra aktivt i den regionale implementering av en ny GIS-strategi for fylkesmannsembetene
 - sørge for at embetet har tilstrekkelig GIS-kompetanse til å ivareta og følge opp fylkesmannsembetenes egen GIS-strategi
- sørge for at kommunene og regionale sektormyndigheter har tilgang på oppdatert geografisk miljøinformasjon
- veilede og støtte kommunene i geodataspørsmål knyttet til egen sektor
- bidra aktivt i den regionale og lokale organiseringen og gjennomføringen av Norge Digitalt
- i samarbeid med Statens kartverk bidra til at kommunene følger opp den nye bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 5 om kart og stedfestet informasjon
- være klageinstans i saker etter delingsloven, jfr. delingsl. § 1-6
- lage og oversende til DN en samlet framdriftsplan for leveranser av datasett til de nasjonale fagsystemene innen 01.04. og 31.08.
- i samarbeid med fylkeskartkontorene, etablere og delta aktivt i en Norge digitalt organisasjon i det enkelte fylke.
- bidra til at det etableres WMS/WFS-tjenester for aktuelle, regionale datasett, og at disse tilbys for presentasjon i Miljøstatus/Miljøatlas
- DN startet i 2007 en omfattende revisjon av Naturbase. Enkelte embeter vil i den forbindelse bli bedt om å bidra med ressurser til en prosjektgruppe.

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Bakgrunnsinformasjon

- Standardisering [SOSI](#)
- [Arealis](#)
- [Norge Digitalt](#) og "[Norge Digitalt portalen](#)"

Resultatområde 07 Tverrgående virkemidler og oppgaver

Resultatkrav

Tilsyn er en særlig prioritert oppgave for FM i 2008. Miljøstatus er også prioritert i 2008 og må oppdateres og videreutvikles. I tillegg skal FM løpende oppdatere saksbehandlingsverktøyet "Forurensning". Miljøfaglig rådgivning inngår videre som en viktig del av FMs virkemidler for å ivareta nasjonale miljømål og internasjonale forpliktelser.

07.2 Kunnskapsoppbygging og miljøinformasjon

Resultatkrav

Kunnskapsutvikling og informasjon står sentralt i miljøvernpolitikken. Den miljøfaglige rådgivningen omfatter FMs oppgaver som politikkformidler, pådriver, veileder og informasjonsleverandør for å ivareta både nasjonale miljømål og Norges internasjonale miljøforpliktelser, med fokus på andre

sektorerens ansvar for å følge opp disse. Rådgivingen omfatter også andre sektorerens ansvar for overvåkning og forskning i tilfeller der de påvirker miljø, og innrapporteringen av slike data til miljøforvaltningens baser, samt en veiledningsrolle i forhold til rett forståelse og bruk av miljøforvaltningens databaser i andre sektorerens planlegging.

FM skal bidra til å sikre allmennhetens tilgang til pedagogisk tilrettelagt informasjon om miljøets tilstand og utvikling gjennom Miljøstatus i fylkene, og sørge for at "Forurensning" holdes oppdatert til enhver tid.

Høsten 2008 vil nettstedene bli gjennomgått av en jury som vil ta sikte på å kåre den beste fylkesmiljøstatusrapporten. Kriteriene som juryen vil legge til grunn sendes FM innen utgangen av 2007.

Miljøstatus og forurensning

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- videreutvikle og oppdatere all informasjon i Miljøstatus en gang i året og oversende en kortfattet plan for arbeidet til SFT innen 1. mars 2008. Arbeidet gjøres i tråd med utarbeidede oppdateringsrutiner i hvert enkelt fylke
- arbeide for å gjøre Miljøstatus bedre kjent hos viktige målgrupper gjennom aktiv markedsføring av nettstedet
- ha en superbruker på "Forurensning" med ansvar for daglig brukerstøtte og opplæring i egen organisasjon, og som formidler feil og foreslår endringer til systemforvalter i SFT

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 07SO1 legge vekt på de kriterier som vil bli lagt til grunn for ny kåring av beste fylkesmiljøstatusrapport i arbeidet med å oppdatere og videreutvikle nettstedene
- 07SO2 fortløpende oppdatere "Forurensning" med nye tillatelser, kontroller og om nødvendig egenrapporter
- 07SO3 ajourføre "Forurensning" og rydde i data for ansvarlige enheter, anlegg og lokaliteter som tilhører Fylkesmannen
- 07SO4 fortløpende oppdatere "Forurensning" og bruke godkjenningssystemet til å kvalitetssikre og overføre data fra egenrapporteringen i Altinn til "Forurensning". Godkjenningen av data skal være avsluttet innen 1. juli

Bakgrunnsinformasjon

Annet

- [Miljøstatus i fylkene](#)
- Ekstranettet for fylkene: www.miljostatus.no/fmva
- Fylkenes oppdateringsrutiner for Miljøstatus

- Fellesrutiner for daglig bruk og drifting av "Forurensning"

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Sikre at miljøhensyn blir formidlet, forankret og integrert i alle sektorer av samfunnet

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- se på muligheten for å formidle nasjonal miljøpolitikk effektivt gjennom samlinger for ordførere og rådmenn, og/eller gjennom årlige forventningsbrev til kommunene
- delta aktivt i gjennomføringen av det 5-årige programmet for miljø og samfunnsutvikling i kommunene: "*i – et livskraftig fellesskap*" (2006 - 2010) Fylkesmannen skal ha en miljøfaglig veilederrolle, være støttepartner for kommunene og samarbeide med programveiledere i KS regionalt
- i sin fordeling av skjønnsmidler ta hensyn til at noen kommuner har særskilte miljøutfordringer knyttet til forvaltning av samfunnets fellesressurser som ikke fanges opp av utgiftsutjevningen, jf Retningslinjer for skjønnsfordelingen 2005, pkt 2.3. Dette kan for eksempel gjelde kommuner som får store deler av arealet vernet etter naturvernloven, kommuner som har store roviltbestander, kommuner med nasjonale kulturminner/kulturmiljøer eller kommuner som har særskilte utfordringer knyttet til en miljøvennlig by- og tettstedsutvikling, eller har særlig press i strandsonen
- utnytte de mulighetene som ligger i å benytte skjønnsmidlene til å finansiere utviklingsprosjekter på miljøområdet og interkommunalt samarbeid, blant annet om miljøkompetanse, jf Retningslinjer for skjønnsfordeling 2005, pkt 2.9

Bakgrunnsinformasjon

- [Retningslinjer for skjønnsfordeling 2006](#)
- *DNs notat "Forslag til presisering av fylkesmennenes rolle som miljøfaglig rådgiver – i tråd med føringene i effektiviseringsprosjektets rapport om miljøfaglig rådgiving". Internt notat fra DN til MD. Oversendes ved henvendelse til DN v/Planseksjonen.*
- [Nettside for "i – et livskraftig fellesskap"](#)

07.3 Virkemidler og prosesser

Tilsyn med virksomheter

Bruk og utslipp av helse- og miljøfarlige kjemikalier skal ikke føre til helseskader eller skader på naturens evne til produksjon og selvfornyelse. Gjennom tilsyn skal fylkesmannen sette fokus på kilder for spredning av prioriterte kjemikalier, håndtering av farlig avfall og kommunale avløpsanlegg.

Fra 2007 har Fylkesmannen hatt anledning til å ta gebyr for saksbehandling og kontroll på forurensningsområdet. Gebyrinntektene skal øke innsatsen på konsesjonsbehandling og tilsyn og samlet sett bidra til en betydelig økning av forurensningsarbeidet.

Fastsettelse av tillatelser

FM skal øke innsatsen og derved korte ned saksbehandlingstiden for utarbeidelse og endringer av utslippstillatelser. SFT vil i 2008 se spesielt på fastsettelse av tillatelser for flyplasser. Både for å sikre et mer helhetlig arbeid for å sette like vilkår for tilsvarende flyplasser i Norge, men også for å overføre kunnskap og bidra til å eventuelt effektivisere FM's arbeid i større grad.

Faste oppgaver

Fylkesmannen skal:

- gjennomføre egeninitiert tilsyn rettet mot prioriterte virksomheter med betydelig miljørisiko (knyttet til bruk og utslipp av prioriterte kjemikalier eller håndtering av farlig avfall), og virksomheter hvor det er avdekket eller er mistanke om meget alvorlige avvik
- som en del av en større europeisk satsning, når de er på tilsyn innenfor gitte bransjer/risikoklasser, sette fokus på virksomhetens arbeid med å vurdere risiko og risikoreduserende tiltak
- kreve inn forurensningsgebyr ved utarbeidelse av utslippstillatelser og gjennomføring av kontroller. Innkrevingen av gebyr skal skje via avtalt system
- delta i det regionale/lokale samordningsarbeidet og samordne tilsynsaktiviteten med andre HMS-etater der dette er hensiktsmessig
- fortløpende registrere og oppdatere informasjon om planlagte og gjennomførte kontroller i "Forurensning"
- fortløpende oversende kontrollrapporter elektronisk (fortrinnsvis som MS Word-fil, evt. som PDF-fil) til SFT; postmottak@sft.no. Dette gjelder virksomheter med utslippstillatelse i risikoklasse 1, 2 og 3 og med krav til egenrapportering
- avgjøre innkomne søknader om utslipp fra industri som FM er myndighet for (jf. tidligere delegeringsbrev), skytebaner og motorsportsbaner, og følge opp utslippstillatelser og enkelthenvendelser, herunder oppfølging av egenkontrollrapporter

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

- 07SO5 delta i tre landsdekkende kontrollaksjoner og for noen FM regionale kontrollaksjoner og forprosjekt i tillegg, som skissert under resultatområde 03
- 07SO6 innen 1. desember oversende til SFT overordnet tilsynsplan for 2009 (i henhold til mal oversendt fra SFT). Planen skal også innholde forventet ressursbruk for arbeide med tillatelser. I tillegg skal prognose for totale gebyrinntekter for 2009 oversendes innen samme frist (jf. prosedyre for budsjett- og fakturabehandling)
- 07SO7 registrere neste års planlagte endags- og flerdagstilsyn i "Forurensning" innen 31. desember
- 07SO8 bruke følgende ressurser på forurensningstilsynet:
- Østfold 1,8 årsverk
 - Oslo og Akershus 2,5 årsverk
 - Hedmark 1,4 årsverk
 - Oppland 1,8 årsverk
 - Buskerud 2,1 årsverk

- Vestfold 1,8 årsverk
- Telemark 1,3 årsverk
- Aust-Agder 1,2 årsverk
- Vest-Agder 1,3 årsverk
- Rogaland 2,2 årsverk
- Hordaland 2,8 årsverk
- Sogn og Fjordane 1,4 årsverk
- Møre og Romsdal 1,9 årsverk
- Sør-Trøndelag 1,0 årsverk
- Nord-Trøndelag 1,3 årsverk
- Nordland 1,4 årsverk
- Troms 1,3 årsverk
- Finnmark 0,9 årsverk

Rapportering

Fylkesmannen skal:

- 07RA1 rapportere siste års kontrollvirksomhet innen 15. mars (i henhold til revidert mal utarbeidet av SFT)
- 07RA2 rapportere status for tilsynsvirksomheten i endelig årsrapport
- 07RA3 fortløpende rapportere resultater fra de landsdekkende og regionale kontrollaksjonene til SFT (i henhold til mal utarbeidet av SFT)
- 07RA4 sende inn foreløpig budsjettrapport 10. september og endelig budsjettsrapport 10. januar 2009 (i henhold til prosedyre for budsjett og fakturabehandling)
- 07RA5 rapportere status for arbeidet med IPPC-direktivet i foreløpig årsrapport

Bakgrunnsinformasjon

EU-direktiver

- [IPPC-direktivet](#) "Waste from extractive industries"
- www.sft.no/lover/ippcdirektiv

Lover

- [Lov om vern mot forurensning og om avfall \(forurensningsloven\) kapittel 7. Tilsyn med forurensninger og avfall](#)

Stortingsmeldinger

- [St.meld. nr. 25 \(2002-2003\) "Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand", kap. 8.1](#)

Veiledere

- [TA-1893/2002](#) : Veileder om bruk av straff som virkemiddel ved brudd på forurensningsloven
- Gebyrveileder av 25.07.07 (finnes på FM-nett)
- Prosedyre for budsjett- og fakturabehandling i forbindelse med gebyrer (finnes på FM-nett)

Annet

- Tilsyn for framtiden – strategier for SFT og fylkesmannen
- HMS-etatenes styrende dokumenter for tilsyn
- Prosedyre for risikoklassifisering av forskriftsregulerte virksomheter og tilhørende bransje

- Prosedyre for budsjett og fakturabehandling

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)

Tilsyn med kommunen som forvalter av miljøvernlovgivningen

Kommunene har i dag en sentral rolle i gjennomføringen av nasjonal miljøvernpolitikk. Betydelig myndighet er delegert til kommunalt nivå de siste år. Det er viktig at kommunene forvalter regelverket og utfører øvrige oppgaver i samsvar med intensjonene. Det er viktig for staten å ha god kunnskap om det kommunale miljøvernarbeidet. Særlig er det viktig å få kunnskap om hvordan delegert myndighet og kommunepliktene i lovverket utøves i kommunene.

Oppdrag spesielt for 2008

Fylkesmannen skal:

07SO10 delta i en landsdekkende undersøkelse som er rettet mot kommunens ansvar som myndighetsutøver innenfor forsøpling, kommunens myndighet på avløpssektoren, stengsler i strandsonen og barn og unges tilgjengelighet til friområder. Aksjonen skal skje i et samarbeid mellom FM, DN og SFT. Det skal velges tre kommuner i hvert fylke som skal undersøkes. De hos fylkesmannen som skal utføre tilsynet må delta på kurs i løpet av våren. Mer informasjon vil komme i egne dokumenter

Bakgrunnsinformasjon

Veiledere

- TA-XXX/XXX : Veileder om landsomfattende undersøkelse av kommunen som forvalter av miljølovgivningen

(legges ut på FM-nett)

Finansiering

Finansiert over fylkesmannens ordinære driftskapittel (kap. 1510)